

Izbaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-00. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 75

Ljubljana, sreda, dne 1. aprila 1931

Leto II.

Ministrski predsednik Nove Zelandije g. LANG

Nova Zelandija je danes ustavila izplačevanje obresti državnega dolga.

Dr. Beneš poseti tudi Beograd

Praga, 31. marca. n. Iz poučenih virov je izšla vest, da se namerava zunanji minister Beneš, ki sredi aprila potuje v Atene, ustaviti tudi v Beogradu.

Dr. Spalajković pri Briandu

Pariz, 31. marca. AA. Havas poroča, da je francoski zunanji minister Briand sprejel v avdienco jugoslovanskega opolnomočenega ministra v Parizu dr. Miroslava Spalajkovića.

Pariz, 31. marca. AA. Havas poroča, da je jugoslovanski opolnomočeni minister dr. Miroslav Spalajković odpotoval snoči v Beograd.

Predavanje ministra Demetrovića v Pragi

Praga, 31. marca. n. Danes okrog 10. ure se je vršil v posvetovalnici magistrata ustanovni občni zbor češkoslovaško-jugoslovanske trgovinske zbornice. Zborovanja so se udeležili tudi jugoslovanski trgovinski minister Demetrović, poslanik dr. Kramer in češkoslovaški trgovinski minister dr. Matoušek ter zastopniki gospodarskega ministrstva in gospodarskih organizacij. Jutri bo minister Demetrović v slovenskem inštitutu predaval o razvoju gospodarskih razmer v Jugoslaviji.

Avstrija nam je odpovedala trgovinsko pogodbo

Dunaj, 31. marca. d. Uradno se objavlja: Trgovinska pogodba z Jugoslavijo, kakor tudi trgovinska pogodba z Madjarsko sta bili danes po avstrijskih poslanikih v Beogradu in Budimpešti v imenu avstrijske zvezne vlade trimesечно, za rok 1. julija t. l., odpovedani.

Zračna pošta med Londonom in Avstralijo

London, 31. marca. AA. v soboto starta v Londonu prva zračna pošta za Avstralijo. Poštna zveza je bila ustanovljena na osnovi sporazuma med letalskim, ter poštanim ministrstvom in imperijalno zračno družbo. Zračna proga med Londonom in Port Darwinom meri 11.194 milj. Letala bodo preletela to pot v 15 dnevih napram 28 dnevom, ki jih potrebuje za to progo najhitrejša vozila.

Indijci zahtevajo neodvisnost

Allahabad, 31. marca. AA. Včeraj so se nemiri v Cawnpore po dvodnevem premirju ponovili. Pri tem je bila ubita 1 oseba in 6 ranjenih. V Darahandu pri Amritsaru sta bila pri večerajšnjih nemirih ubita dve demonstranta in več ranjenih.

Karachi, 31. marca. AA. Vseindijski kongres je na otvoritveni seji odobril sporazum med Gandhijem in podkraljem lordom Irwinom.

Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva popolno neodvisnost Indije v armadnih, finančnih, davčnih in zunanje političnih zadevah in imenuje Gandhija za vodjo delegacije indijskega kongresa na prihodnji konferenci »okroglo mize«.

Koncentracija leve v Franciji

Pariz, 31. marca. AA. Ker so se lyonski socialisti združili z radikalnimi socialisti zaradi skupnega nastopa pri volitvah, je dosežanji župan Herriot odstopil. Temu koraku pripisujejo politični krogi širši pomen, ker bo nemara sedaj nastalo vprašanje o levičarski koncentraciji po vsej Franciji.

Sprava med angleškimi konservativci

London, 31. marca. AA. Neville Chamberlain, predsednik konservativne stranke, in lord Beabout, vodja imperijalnih križarjev, sta se pobotala. Sporazumu se je priključila tudi Rothermerjeva imperijalna stranka. Na vseh treh straneh so popustili v glavnih vprašanjih.

Bratsko sodelovanje s Češkoslovaško

Svečane manifestacije povodom podpisa trgovinske pogodbe - Visoko čsl. odlikovanje ministru Demetroviću in poslaniku dr. Kramerju - Ustanovitev jugoslovansko-češkoslovaške trgovinske zbornice

Praga, 31. marca. o. Snoči je predsednik republike g. dr. Tomáš G. Masaryk v svojem dvorcu Lani sprejel v posebni avdienci jugoslovanskega trgovinskega ministra Jurija Demetrovića in jugoslovanskega poslanika v Pragi dr. Alberta Kramerja, s katerima se je dolgo razgovarjal in se posebno zanimal za gospodarske razmere v Jugoslaviji. Pri tej priliki je predsednik g. Masaryk odlikoval trgovinskega ministra Demetrovića z redom Belega leva I. stopnje, poslanika dr. Kramerja pa z redom Belega leva II. stopnje. Po avdienci je bila prirejena večerja, ki so se je udeležili minister Demetrović, njegova soproga, poslanik dr. Kramer, podpredsednik češkoslovaške vlade, češkoslovaški zunanji minister, trgovinski minister in kmetijski minister, kakor tudi kancelar predsednika republike.

Danes popoldne je trgovinski minister Jurij Demetrović v spremstvu načelnika naše trgovinske delegacije načelnika Pilje in uradnika poslaništva Bajića posetil grobnico jugoslovanskih vojakov na Olesanskem pokopališču, kjer je položil na grob lep venec. Tu jih je sprejel prota Crpčanin, čuvár naših vojaških grobov, ki je dal ministru pojasniti o delih na grobnici naših vojakov na Češkoslovaškem.

Danes ob 13. sta gospa in gospod zunanji minister dr. Edvard Beneš v svoji vili priredila kosilo, na katero so bili povabljeni trgovinski minister Demetrović z gospo, jugoslovanski poslanik dr. Kramer, dalje češkoslovaški ministri Matoušek, Krofta in Bradač, kakor tudi načelniki trgovinskih delegacij.

Danes ob 16. se je izvršilo konstituiranje jugoslovansko-češkoslovaške trgovinske zbornice v navzočnosti odposlancev vseh ministrstev, zastopnika praške občine in vseh gospodarskih organizacij. Svečano sejo je otvoril ravnatelj Živnostenske banke g. Preis v lastnosti predsednika gospodarskega odbora jugoslovanskega inštituta. Besedo je dal nato ministru Demetroviću, ki je imel ta-le govor:

»Posebno me veseli, da mi je dana prilika, da morem takoj po podpisu sklenjene trgovinske pogodbe, ki naj da novega zamaha našim gospodarskim podjetjem, prisostvovati konstituiranju jugoslovansko-češkoslovaške gospodarske zbornice v Pragi. Naloga, ki si jo je zbornica postavila, je popolnoma v duhu tistih idej, na katerih je zasnovana pravkar sprejeta trgovinska pogodba, kakor tudi nadaljnje delo, ki nas čaka v smeri vedno večjega širjenja naših gospodarskih vezi. Zato se na prvem mestu zahvaljujem spočetnikom zamisli za ustanovitev gospodarske zbornice kakor tudi predsedniku gospodarskega odbora slovenskega inštituta g. Jaroslavu Preisu in prav tako vsemu pripravljalnemu odboru in jim želim, da to zamisel uresničijo. Gospoda, mislim, da ni potrebno pojasnjevati, kaj je naloga takih zbornic, ker to so že predniki jasno povedali. Kar karakterizira njihovo delo in smer, je, da one kot kolektivni izraz volje in potrebe gospodarskega sveta, ki je posebno interesiran na gospodarskih odnosih med obema državama, lahko znatno pripomorejo k ojačenju teh vezi, in sicer s hitrim in zanesljivim obveščanjem. To dejstvo je dokazano s tem, da imajo skoro vse države take zbornice ali pa jih snujejo. Kajti se bom pomudil malo pri vprašanju, kaj more ta zbornica, ki smo jo sedaj osnovali, napraviti dobrega za obe naši državi in za naše posebne razmere. Ni dvoma, da ona lahko v tem pogledu razvije plodno in vsestransko delo. Če se vprašamo, kaj naj bo ena njenih najglavnejših, če ne morebiti njevažnejših nalog, mislim, da se ne bom motil, če pravim, da je to izgraditev direktnih vezi med poslovnim svetom obeh držav in izključitev nepotrebnih posrednikov v medsebojni izmenjavi blaga.

V tej smeri lahko jugoslovansko-češkoslovaška zbornica mnogo napravi in prihrani na ta način našim gospodarstvom velike izgube. Zbornica naj torej pripomore do osebnih zvez neposredno med češkoslovaškimi in jugoslovanskimi izvozniki, do boljše medsebojnega spoznavanja, ki ga

ni nikdar preveč, do širjenja obojestranskega zaupanja, do pobiranja zblod, ki se utegnejo pojaviti. To je torej naloga, dostojna ustanove, ki naj služi gospodarskim interesom dveh bratskih narodov. Dobre posledice ne morejo izostati in te posledice se bodo občutile ne samo na gospodarskem, temveč tudi na kulturnem in političnem polju. Kakor sem že rekel, je novo sklenjena trgovinska pogodba postavila pogoje za boljše gospodarsko sodelovanje; toda tudi ta pogodba je samo etapa v vrsti prizadevanj obeh naših držav, da postavita svoje gospodarstvo na bolj zdrave in solidne temelje in si zagotovita dostojno mesto v svetovnem gospodarstvu, ki jima po gospodarskih možnostih njihovih gospodarskih struktur kakor tudi po delavnosti in produktivnosti njihovega poslovnega sveta po pravi gre. Prvi korak v smeri bodočega razvoja, nova pogodba, obsega vse tiste elemente, na katerih se lahko dalje zida. Pogoji za to je, čim boljše izkoriščanje pogojenih ugodnosti, njih popolno efektiviranje in sodelovanje pri tem izkoriščanju, kar smatram tudi za bistveno nalogo zbornice.

Za Demetrovićem je govoril še jugoslovanski poslanik dr. Kramer, nato češkoslovaški minister Matoušek in nazadnje še bivši češkoslovaški poslanik v Beogradu Jan Seba. Na koncu so s velikim navdušenjem sklenili, da se s seje pošlieta brzojavki vdanosti Nj. Vel. kralju Aleksandru in predsedniku republike g. Masaryku, kakor tudi pozdravni brzojavki predsedniku češkoslovaške vlade in predsedniku jugoslovanske vlade.

Nato je ob 20. poslanik dr. Kramer v saloni poslaništva priredil intimno večerjo, na katero so bili med drugim povabljeni podpredsednik češkoslovaške vlade, dalje ministr dr. Beneš, Matoušek, Bradač in Krofta z gospe in slednjič trgovinski minister Demetrović z gospo in šefi trgovinskih delegacij. Po večerji je poslanik dr. Kramer priredil velik sprejem najodličnejših zastopnikov gospodar. organizacij.

Min. Curtius skuša opravičiti pogodbo z Avstrijo

Njegov včerašnji odgovor na zadnji veliki Briandov govor - Nemčija se ne bo odtegnila razpravi pred Društvom narodov - »Samostojnost Avstrije ni dotaknjena«, češ da je sporazum izključno gospodarskega značaja - Nezmanjšano nezaupanje v Franciji

Berlin, 31. marca. d. Na današnji seji državnega sveta je imel zunanji minister dr. Curtius napovedani govor o nemško-avstrijskem carinskem sporazumu. Minister je dejal: »Mednarodna razprava o nemško-avstrijski pogodbi glede prilagoditve carinskih in trgovinsko-političnih razmer obeh držav je dospela na neko točko, posebno odkar je določeno, da se bo Svet Društva narodov v kratkem času bavil z zadevo. G. Briand je v svojem govoru pred francoskim senatom govoril o gospodarskih problemih, ki pritiskajo na vso osrednjo Evropo, posebno pa na Avstrijo. Gospodarske skrbi so bile tisto, kar je avstrijsko in nemško vladno privedlo skupaj. Avstrija, ki je bila iztrgana iz velike gospodarske enote, ki ima pretesno podlago za svoj gospodarski aparat in katere prebivalstvo že 10 let živi pod svojim kulturnim nivojem, mora iti za enakim ciljem t. j. s prilagoditvijo naših carinskih in trgovinsko-političnih razmer in s prostim gospodarskim prometom oživiti, dvigniti in razširiti obe narodni gospodarstvi.

Dr. Curtius je dalje skušal dokazati, da je misel regionalnih pogodb, kakršno sta sklenili Avstrija in Nemčija, izšla iz krogov onih držav, ki tej pogodbi sedaj nasprotujejo, ter je potem nadaljeval: »Vsi ti razgovori in načrti so zahtevali vključitev v vseevropsko delo za solidarnost in skupnost. Nemška in avstrijska vlada sta si svesti, da s svojim načrtom stremita v isti smeri naprej. Njuna izjava, da sta pripravljena pogajati se z drugimi državami za slično ureditev gospodarskih razmer, je izšla iz prepričanja, da s tem sledita evropskim gospodarskim zakonom.

Njuni načrti so manj ekskluzivni, kakor načrti češkoslovaškega zunanjega ministra, ki je našo ponudbo že vnaprej odklonil in govoril o carinski zvezi med državami Male antante s priležitvijo Avstrije, a z izključitvijo Nemčije.

Čisto gospodarski značaj nemško-avstrijskega načrta ni v nasprotju z mednarodnopravnimi obveznostmi in obvezami. Razume se samo ob sebi, da smo se hoteli izogniti tudi samemu videzu, da bi se s tem kršila neodvisnost Avstrije. Res, načrt stremita za carinsko zvezo, za svobodo blagovnega prometa na znotraj in na identiteto carinske in trgovinske politike na zunan. Toda ta carinska zveza bi bila prilagojena posebnemu položaju Avstrije. Spričo te strukture našega dogovora je težko razumeti, na kak način bi se mogla s tem kršiti neodvisnost Avstrije. Trde sicer, da je načrt nasproten pogodbam, vendar pa do sedaj še niso niti poskusili to utemeljiti.

Vi veste, da nam je angleška vlada stavila predlog, naj bi pred nadaljnjimi odločitvami predložili stvar Svetu Društva narodov, ki bi razpravljala o pravni strani vprašanja. Prav tako vam je znan odgovor, ki ga je dal državni kancelar angleškemu poslaniku. Isto stališče kakor državni kancelar sem zavzel jaz, ko me je naslednji dan posetil angleški poslanik, da se o stvari informira. Jasnó je, da mi s svoje strani ne moremo izjaviti, da bi smatrali razpravo o pravnem vprašanju za potrebno. Razume pa se seveda, da se ne bomo odtegnili, če bodo signatarne sile ženevskega protokola iz leta 1922 to stvar na tak način

obravnavale v Svetu Društva narodov. Nam se tega na noben način ni treba bati. Henderson je napovedal, da bo predlagal, naj se zadeva postavi na dnevni red prihodnjega zasedanja Sveta Društva narodov v mesecu maju. Mi proti temu nimamo nič ugovarjati, računamo pa razen tega še s tem, da se bo o vsej stvari govorilo že prej v panevropskem študijskem odboru.

Dr. Curtius se je nato branil proti kritiki oblike diplomatskega postopanja v tej zadevi in je končal z besedami: »V mejah veljavnih pogodb hočemo čim hitreje obema našima državama, ki sta v hudi stiski, preskrbeti koristi, ki jih bo nudilo razširjeno gospodarsko ozemlje. Hočemo tudi dati novega impulza prizadevanja za novo organizacijo evropskega gospodarstva. V zaščeno mi je, ko lahko ugotovim, da so naše cilje v svetu razumeli. Samo nespozumljenje je moglo dati povoda za govorjenje, da bi se s tem sporazumom kalilo dobro sporazumevanje med narodi ali da bi se celo ogražal mir. Ne morem tudi priznati, da bi utegnili nemško-avstrijski načrt postati ovira za razorožitveno konferenco prihodnjega leta.«

Pariz, 31. marca. AA. Časopisje je sprejelo Hendersonov govor o nemško-avstrijskem carinskem sporazumu večinoma precej hladno. Listi so s Hendersonovo politiko nezadovoljni in zahtevajo direktno akcijo proti temu dogovoru.

Jules Sauerwein zahteva v listu »Le Matin«, naj Nemčija zajame Avstrijo sedanje teritorialno stanje. V tem primeru ne bi bila nemška inicijativa tako nevarna.

Naš notranji problem

Neverjeten je napredek, ki so ga dosegla naša mesta v zadnjih dvanajstih letih. In še vedno napredujejo in še vedno je krepek razmah njihovega razvoja, pa čeprav vse govori o težki gospodarski krizi, ki tiči vse gospodarstvo. Napredek naših mest priznava tudi vsak tujec in celo oni, ki so ob preobratu bežali iz naše domovine, se sedaj dostikrat kesajo, ker so imeli premalo vere v moč naše dežele in njegovega prebivalstva.

Se vse drugače pa bi mogli napredovati, če bi vsak od nas storil v vsakem trenutku svojo dolžnost, če bi vsako veroval v svoj narod in se z vso poštenostjo posvetil napredku svojega naroda. Ali je bilo na primer treba, da smo celih deset let tekmovali med seboj, kdo bo bolj drug drugemu nasprotoval in škodoval. Za vsako malenkost, za vsako drobnarijo smo se vedno razdelili v več taborov, ki so smatrali, da je vsa modrost le v tem, kako bi čim uspešnejše drug drugega ovirali v delu. Nikjer ni bilo složnosti in vse naše delo je obstajalo v tem, da smo vedno bolj in bolj komplicirali naše notranje probleme, dokler niso postali skoraj nerešljivi.

Ali nerešljivi so bili le na videz, ker ni bilo dobre volje med tistimi, ki so bili vodniki naroda in imeli moč, da vse te notranje spore rešijo. Ljudje brez dobre volje pa ne smejo imeti odločilne besede, ker so ovira splošni konsolidaciji in zato je prišel in je moral priti 6. januar. Ta je zopet odprl pot pospešenemu in potenciranemu napredku, toda zopet le pod pogojem, da se lotijo dela ljudje dobre volje.

Ti bi morali sedaj se uveljaviti v javnem življenju in zato je po 6. januarju ves naš notranji problem le v tem, ali se bodo ti ljudje znali in hoteli uveljaviti v javnosti. Nobenega dvoma pa ni, da se bodo ti ljudje takoj pridobili veljavo in ugled, če bodo imeli pogum, da se lotijo onih vprašanj, ki so že od preobrata dalje na dnevnem redu in za katere vsakdo ve, kako jih je treba rešiti, če se hoče narodu res samo dobro.

Tako je zlasti jasno, da je mogoče priti na pravo pot le, če se je brezpogojno za napredek države in za zmago čiste jugoslovanske misli. Ne gre, da se vedno in vedno ponavlja isto stremiljenje, da je samo takrat upravičeno tudi zasebno delo za državo, kadar ta čisto ustreza gotovi skupini ljudi. Država ne more služiti samo eni skupini, ker je v službi vsega prebivalstva, pa naj to pripada tej ali drugi verski, socialni ali stanovski skupini. Država se ne sme izreči le za eno skupino, se tudi ne sme osloniti le na ene ljudi, temveč mora voditi politiko, ki ustreza vsem, da morejo vsi prebivalci Jugoslavije z zanosom reči: jugoslovanski državljani sem. Nekateri pa na to silno radi pozabljajo in vedno znova hočejo, da se godi samo njih volja. V tem, da kdo vidi vedno le svoje interese, pa je že znak one slabe volje, ki je dosedaj tako zelo ovirala naš napredek.

Država ima nujno čisto svoje politiko, ki se ne more kriti vedno z zahtevami vsake skupine. Država pa pri tem že iz egoističnih ozirov pazi, da ne nastopa proti bistvenim interesom niti ene skupine, dočim propaganda za cilje te ali one, tudi še tako važne skupine, ni stvar države, temveč te skupine same. Naloga države je le ta, da ne dopušta od nobene skupine tako pretirane propagande, ki bi morala dovesti do preostrih notranjih bojov.

Država je čisto v službi javnosti in zato ima pravico in tudi dolžnost, da zahteva podporo javnosti. Ne zadostuje, če kdo državni ne nasprotuje, temveč treba je, da jo pozitivno podpira. Ta pozitivna podpora se kaže tudi v kritiki, ampak samo v dobrohotni in zato gradilni kritiki. Pa tudi v pogumni kritiki, ker napačno stvar je treba razkriti, pa čeprav bi bilo treba povedati neprijetne stvari.

Naš notranji problem obstoji prav za prav le v vprašanju, kako čim uspešnejše zasebno delo uporabiti za napredek državne misli in državne konsolidacije. Treba ustvariti zdravo priredje vseh narodnih sil, da bo vsaka izpolnjevala svoj neposredni namen, posredno pa vse služile tudi utrditvi države. Pri velikih zapadnih narodih je to priredje že ustvarjeno in prav te dni smo videli, kako veže ves nemški narod ena skupna misel organizacije, pri nas pa se šele na enem polju pojavlja ta skupna volja dela v eno smer in zato je pri nas sodelovanje vseh tvornih sil še tako nezadostno. Toda mi smo že v tekmi z narodi, ki so dosegli pozitivno sodelovanje vseh sil in ni treba nobene posebne modrosti in vsakdo mora spoznati, kam pridemo, če ne dosežemo tega sodelovanja. S tem pa je tudi že označen naš notranji problem.

Boljši izgledi za uspeh žitne konference

Akcija za zvišanje konsuma in regulacija trgov — Izjava zastopnika sovjetske Rusije

Rim, 31. marca. n. Razni odbori mednarodne žitne konference pripravljajo svoja poročila, ki jih nameravajo še ta teden predložiti plenumu konference. Predsednik konference De Michelis je na plenarni seji poročal o dosedanjih rezultatih posvetovanj in je naglasil, da bodo poedini odbori skušali v svojih poročilih povzeti vse teze, ki so jih delegati poedinih držav obrazložili na konferenci.

Za izvajanje akcije v velikem stilu, ki bi šla za tem, da se izvede obligatorna redukcija v pridelovanju žita, obstajajo velike gospodarske, tehnične in politične zapreke. Dobre izgledi pa ima akcija za povečanje konsuma. Mednarodni žitni trg se malo regulira. Kako bi se to reguliranje izvedlo, obstaja več predlogov, ki jih posamezni odbori sedaj proučujejo. Poedine države bi regulirale svoj izvoz na osnovi posebnih institutov, ki bi kontrolirali izvoz žita. Ti instituti bi med seboj sodelovali. Posebna mednarodna centrala za izvoz žita bi koordinirala njihovo delo. To je eden izmed teh predlogov. Drugi predlog pa pravi, da bi se službeno organiziral izvoz žita na združni bazi.

Predsednik De Michelis je napovedal, da bo poseben odbor izdelal izčrpen elaborat o uvedbi preferencialnega režima za izvoz žita. Nadalje govori poročilo tudi o mednarodnem agrarnem kreditu. Prav bi bilo, da bi se našel kompromis med poedinih tezami. Če bo še nadalje vladalo ta-

ko razpoloženje med poedinimi zastopniki na konferenci kakor do sedaj, se bo konferenca pač z uspehom zaključila.

Sovjetski delegat Kritzman je dal novinarjem izjavo, v kateri je skušal pobiti trditve, da izjava sovjetske vlade žitni dumping. O tem vprašanju so razpravljali tudi na mednarodni žitni konferenci. O njem so govorili še na raznih drugih konferencah in sestankih, ki so se vršili lani v Varšavi, Bukarešti, Parizu in Zenevi. Vsa ta posvetovanja so se vršila brez sodelovanja zastopnikov Sovjetske unije. Često govore o dumpingu, ki ne obstoja. Ruski izvoz žita služi državi le, da zmore z izkupičkom poravnati stroške za one proizvode, ki jih mora izvažati iz inozemstva. Jasno je, da je v interesu sovjetske Rusije, da čimbolj poceni proda svoje proizvode. Računati je treba le z okolnostjo, da so proizvodni stroški v Rusiji znatno manjši nego v drugih državah.

»Mi smo pripravljeni sodelovati z vsemi državami,« je dejal sovjetski delegat, »ki iskreno želijo lojalno se dogovoriti, kaj je treba storiti, da bi se dosegli konkretni rezultati pri pobijanju žitne krize. Sovjetska unija bo povsod sodelovala, toda pazila bo, da pri izvedbi širše mednarodne akcije ne bodo oškodovani interesi poedinih držav. Rusija nikakor ne namerava dopustiti, da bi se ena skupina držav okoristila na račun druge.«

Požar v Čezsoči na Goriškem

Neznanci so zažgali čezsoško šolo

Gorica, 31. marca. v. V noči od nedelje na ponedeljek je izbruhnil požar v šoli v Čezsoči pod Bovecem. Zvonovi farne cerkve so vzbudili prebivalce, ki so v mrzli noči prihiteli gasiti. Ogenj, ki je nastal v šolski sobi v prvem nadstropju šole, je že silil pod streho, ljudje ga niso mogli omejiti. Dve učiteljici sta se le z veliko težavo rešili iz gorečega poslopja. Iz prvega nadstropja sta skočili in se k sreči nista poškodovali. Neznanci, ki so začetli ogenj, so rabili petrolej. Z njim so polili pod v sobi in ga nato zažgali. Nato so požigalci neznano kam izginili.

Ljudje so obvestili karabinerski postaji v Bovecu in Tolmini. Iz Boveca so kmalu a tem prihiteli oddelki karabinerjev, milničkov, financarjev in gasilci. Iz Tolmina pa se je pripeljal častnik obmejne milice z avtomobilom. Po napornem delu so ogenj pogasili. Zgoreli sta vse prvo nadstropje in streha, tako da je šola neuporabljiva.

Se ponoči so uvedli preiskavo in aretirali vse moške v Čezsoči. Vse aretirane fantje in moške so odpeljali v Tolmin. Dodelek, ki je zanj naslednjega dne vso vso Trenta, je napravil na vse ljudstvo globok vtis.

Državni proračun za dobo 1931-32

Kakor smo javili že včeraj, je finančni minister dr. Šverljuga predložil njegovemu Velikemu kralju načrt novega državnega proračuna za leto 1931/32. Iz tega načrta je razvidno, da znašajo celokupni državni dohodki 13 milijard 210.393.954 Din. Ti dohodki so razdeljeni na dva dela, in sicer je predvideno 8.522.259.292 Din rednih dohodkov in 4.687.944.662 Din dohodkov od državnih podjetij. Izdatki so preračunjeni na enako svoto, kot je predvidena za dohodek. Proračun za leto 1930/31 je znašal v celoti 13.348.013.160 Din, kar pomeni, da je znesek novega proračuna za 137.709.206 Din manjši nego lanski.

Proračun državnih izdatkov za finančno leto 1931/32 je po načrtu razdeljen na posamezne panoge državne uprave na sledeči način:

1. Vrhovna državna uprava: 259.910.427 Din, to je za 72.256.605 Din manj nego v prejšnjem proračunskem letu. To znižanje je bilo izvršeno na dotacijah za posamezne banovine, na kreditih predsedništva vlade in državnega sveta. Črtana je tudi dotacija direktorije rečne plovbe.

2. Pokojnine in invalidske podpore. Novi proračun predvideva za te izdatke 1.035.692.878 Din in sicer 856 milijonov za pokojnine in 170 milijonov za invalidske podpore. Izdatki v tem področju so manjši za 643 milijonov. Kredit za penzije je za okoli 5 in pol milijona večji nego lani.

3. Odplačevanje državnih dolgov: 1 milijardo 220.295.784 Din (prejšnje leto 1.016 milijonov). V tem področju je povečanje izdatkov najznatnejše.

4. Pravosodno ministrstvo: 433.683.514 Din. Izdatki v tem resoru so za okoli 13 milijonov manjši nego v prejšnjem proračunu.

5. Prosodno ministrstvo: 895.077.376 Din. Ta postavka je za okoli 23 milijonov večja nego v prejšnjem proračunu, kar prihaja od ted, da so v proračun tega ministrstva vključeni izdatki v znesku 8 milijonov za podporo Sokolu, za izvajanje novega zakona o univerzah ter za povečanje kredita za srednje in ljudske šole.

6. Ministrstvo za zunanje zadeve: 156.015.620 Din. Proračun tega ministrstva je za 3.500.000 Din manjši od lanskega.

7. Ministrstvo za finance: predloženi izdatki znašajo 400.910.853 Din, tako da je letošnji proračun za nad 10 milijonov manjši od prejšnjega, kar se je doseglo večinoma s skrajšanjem osebnih izdatkov. Proračun državnih monopolov je neznatno narasel.

8. Ministrstvo za vojsko in mornarico: proračun predvideva 2.595.906.592 Din izdatkov, ki so v primerj z lanskim proračunom za 73 milijonov večji. Povečanje proračuna zadeva osebne izdatke, kar znaša blizu 13 milijonov, in pa materialne izdatke, med katere so vračunjeni tudi izredni izdatki.

9. Ministrstvo za notranje zadeve: izdatki so predvideni na 644 milijonov ter so za 28 milijonov manjši od lanskih. Prihranki so se napravili v področju osebnih izdatkov, kredita za žandarmerijo, kreditov za namestitve upravnih oblasti in za izdajanje policije.

10. Ministrstvo za javna dela: 279.949.603 Din (40 milijonov manj nego lanske leto). Kljub

temu obsega proračun za ta resor važne nove kredite kakor 14 milijonov za popravilo državnih cest in 10 milijonov za podporo za vzdrževanje samoupravnih cest. Predvideno je tudi 324 milijonov za razna javna dela.

11. Prometno ministrstvo: proračun za ta resor obstoji iz treh delov: upravne ustanove 118.470.915 Din, prometne ustanove 2 milijardi 837.787.690 Din in pošto-brzojavno-telefonske ustanove 398.286.431 Din. Razlika med novim in prejšnjim proračunom je le neznatna.

12. Poljedelsko ministrstvo: 83.463.841 Din. Proračun je znižan za 19.300.000 Din.

13. Ministrstvo za trgovino in industrijo: izdatki so predvideni na 70.992.889 Din, za 1 milijon manj nego prejšnje leto.

14. Ministrstvo za gozdove in rudnike: predloženi izdatki za gozdarstvo znašajo 108.339.748 Din, t. j. za 13 in pol milijonov manj nego lanske leto. Zmanjšanju izdatkov odgovarja tudi zmanjšanje dohodkov vsled krize v lesni industriji. Izdatki za rudarstvo znašajo 375.466.972 Din, za 10 milijonov manj nego v lanskem proračunskem letu. Predviden je nov kredit 5 milijonov za iskanje nafte v Majeveci in Kakmju.

15. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje: izdatki upravnih ustanov znašajo 243 milijonov 408.875 Din, za 14 milijonov manj nego lani, a izdatki zdravstvenih ustanov so preračunjeni na 68.390.051 Din, za 10 milijonov več nego lani. Tako osebni kakor materialni izdatki so skrajni do skrajne meje. Izdatki za zdravstvene ustanove so se povečali radi otvoritve novih bolnišnic.

16. Proračunski rezervni krediti znašajo 74 milijonov in so za 34 milijonov manjši nego v lanskem proračunskem letu.

Finančni minister dr. Šverljuga se je v svojem obširnem ekspoziju k novemu državnemu proračunu doteknil tudi znižanja davkov. Rekel je, da so davki relativno malo znižani. Vse-akor pa so občutno znižani davki, ki jih plačuje kmet, napram kateremu moramo biti spričo današnjih razmer posebno občirni. Res je, da je treba upoštevati poleg državnih tudi banovinske in občinske davke. Kar se tiče prvih so se znižali do skrajne meje. Vsa banovinska proračuna je v zadnji instanci potrdil ministrski svet, ki je znižal banovinske davke povprečno za 5 odstotkov. Prav tako bo kr. vlada skrbela, da tudi občinski davki ne bodo previsoki. Tendencia, ki jih zasledujemo pri tem, bodo dobile obliko programa z novim zakonom o samoupravnih financah, ki ga že proučujejo.

Gospodarski položaj države.

V drugem oddelku svojega obširnega ekspozija je minister pojasnil proračunski načrt v odnosu napram splošnemu gospodarskemu položaju države. Z obsežnimi statističnimi podatki je podkrepil svoja izvajanja o proračunu v primerj s proizvodnjo, cenami, znanju trgovino, trgovinsko bilanco, plačami, nezaposlenostjo, konkurzi, štednjo in državnimi krediti.

Naglasil je privilegirani položaj naše države v pogledu brezposelnosti, ki jih je bilo leta 1930 le 7969. Cene žitu so padle. Zaradi tega je bila prizadeta predvsem Donavska banovina. — Ste-

vilo konkurzov je padlo. Stabilnost denarja je bila popolna. Predvsem pa je proračun sestavljen na podlagi principa o štednji. Stediti vse povsod in ne le pri izvajanju proračuna. Finančni minister zaključuje svoj ekspozij z željo, da bi postal proračunski načrt za poslovno dobo 1931-32 pravo navodilo za sistematično in plodno delo za gospodarsko obnovo države in procvit ljudskega blagostanja.

Jugoslovansko odlikovanje Amerikancev

Beograd, 31. marca. A. A. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za socijalno politiko in narodno zdravje odlikoval z redom sv. Save II. stopnje Williama Nelsona Cromwella, predsednika ameriške Zveze učiteljev slepih, in z redom sv. Save III. stopnje Georgea Leva Leverata, generalnega tajnika ameriške Zveze učiteljev slepih, ter ju obenem oprostil plačevanja vseh taks na rede.

Velikonočne počitnice na šolah

Beograd, 31. marca. I. Letošnje velikonočne počitnice na vseh osnovnih, srednjih in strokovnih šolah se prične dne 2. aprila jutraj in se končajo s koncem 15. aprila.

Pristojnost železniških direktij za izdajanje legitimacij

Beograd, 31. marca. A. A. Z odlokom prometnega ministra je odredena teritorialna pristojnost oblastnih direktij državnih železnice glede izdajanja železniških legitimacij, olajšav itd. v soglasju z mejami obstoječih upravnih področij. Ta teritorialna razdelitev je naslednja:

Direkcija v Beogradu je pristojna za moravsko in vardarsko banovino in za področje beograjskega mesta (z Zemunom in Pančevom), direkcija v Zagrebu za savsko, vrhasko in primorsko banovino, direkcija v Ljubljani za dravsko banovino, direkcija v Sarajevu za drinsko in zetsko banovino, direkcija v Subotici za duнавsko banovino.

Razpuščena prireditelj brezbožnikov

Berlin, 21. marca. A. A. V nedeljo je zveza proletarskih svobodomislecev priredila v Sportni palači mladinsko svečanost. S to priložnostjo je bila združena razstava brezbožnosti. Policija je nekaj časa prežvečala, kako so sramotili razstavo z besedo in sliko. Ko pa so začeli uprizarjati brezbožno igro, je policija nastopila in razpustila zborovanje. Nastop policije so prisotni sprejeli z ogromnim ropotom.

Davčne dolžnosti oseb z 9 ali več otroki

Beograd, 31. marca. A. A. Po obvestilu davčnega oddelka finančnega ministrstva, ki so ga dobile vse fin. direktije, so osebe z 9 ali več otroki oproščene plačevanja ne samo neposrednih davkov in samoupravnih doklad ter davčnih dajatev, odmerjenih po zakonu o neposrednih davkih, nego tudi vseh na podlagi izvršene odmere po tem zakonu predpisanih doklad, torej tudi vojnice. Davek na poslasti promet pa so te osebe dolžne plačevati, ker tega davka ni moči smatrati za neposredni davek, prav tako pa tudi kufek, ker to ni davek, nego dajatev posebne vrste.

Dovolitev polovične voznine

Beograd, 31. marca. A. A. Prometno ministrstvo je odobrilo polovično vožnjo delegatov sportnih klubov, ki se udeležijo glavne skupščine JNS dne 5. aprila v Beogradu. Popust velja od 2. do 8. aprila za II. in III. razred brzih in potniških vlakov.

Protitalijanske demonstracije v Parizu

Praga, 31. marca. A. A. Pri rokopoborbi med Italijanom Nizzolo in Francozom Françoisom je prišlo do burnih protitalijanskih demonstracij. Ko je tajnik italijanskega poslanstva Liani protestiral, ga je množica dejansko napadla. Končno je Liani odšel iz dvorane pod močnim policijskim varstvom.

Aretacije višjih oficirjev v Romuniji

Bukarešta, 31. marca. n. Po nalogu vojnega ministrstva so v Bukarešti aretirali Lasescuja, polkovnika Sterea in Presbiterja ter majorja Adulescuja zaradi velikih poneyerb.

Težka rudniška nesreča v Španiji

Madrid, 31. marca. A. A. Iz Ovieda poročajo, da je nastala v tamošnjem rudniku eksplozija pokalnega plina. 9 rudarjev je mrtvih, štirje so težko ranjeni, 50 jih pogrešajo.

Hud mraz v Nemčiji in južni Italiji

Berlin, 31. marca. A. A. Polarne zračne mase, ki so vdrele iz severa v Vzhodno morje, so sedaj preplavile vso Nemčijo. Povsod je prisilila slana. V Berlinu je ponoči snežilo. Tudi podnevi je občutno mraz. V Koenigsbergu je bilo 12 stopinj pod ničlo, v Münchenu 8 stopinj. Rim, 31. marca. A. A. V južni Italiji je nastal nepričakovan padec temperature. Gorovje Kalabrije in Sicilije je zasneženo. Sneg sega globoko v doline.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 31. marca. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Nobene bistvene izpremembe.

0 moderni osnovni šoli

Drugi dan pedagoških predavanj je napolnil poročilo g. svetnika Schmidta o domoznani in kulturni pouku nove šole.

Odlična udeležba našega učiteljskega združenja, koliko pozornost so obudila že prva predavanja nemških strokovnjakov. O predavanju g. min. A. Hilla smo poročali včeraj. Tudi v torek je že zgodaj privabila razstava udeležence v malo dvorano. Tu so razstavljeni produkti modernega nemškega šolstva s precejšnjo literaturo (Kaestner, Banger etc.).

Predavatelj g. Schmidt je pokazal direktne primere iz nove šole. Razvil je njuno pojmovanje snovi. Zvezo med vsemi učnimi predmeti tvori domoznani. Kulturna veda pa se od tega ne loči popolnoma, temveč je spojena kakor je tudi duševnost otroka enota. Radi tega je pouk v novi šoli prestejši, zavisi od osebnosti učitelja, od njegovega izkustva, ne pa od točno določenih višjih odredb.

Šola naj goji domovinski čut. Namesto mrtvih zahtev so začrtane smernice (Lehrplanrichtlinien) in te zahtevajo, naj bo celotni pouk notranje doživljaje učenca. Izhodišča je domovina, cilj — kultura.

Predavatelj je očitno delovno snov in delovna sredstva nove šole. Otroci delajo v skupinah, da se vzgajajo k zadržnosti. Spojitev učnih predmetov in delovna metoda so glavni znaki, preko katerih doseže nova šola svoje socialno mesto. Združiti se mora s ljudstvom, z občino. Tako dobimo domovinsko šolo, ki je našla med ljudstvom veliko razumevanja. Vršni pa svojo funkcijo s pomočjo šolskih central. Te imajo

na razpolago vsa nova prosvetna sredstva (kino, radio itd.). Zato je najbolje, da je učitelj zaposlen v svojem kraju (Bodenständigkeit).

Psihološko sloni nova šola na treh elementih: Otrokov doživljanje je njena gonilna sila, okolica (domovina) je snov in delo — sredstvo. V tej piramidi se odigrava vsa vzgoja. Prva stopnja je sprejem tega, kar otrok že ima, druga je ureditev, tretja predelava snovi.

Razumljivo je, da bo novi pokret spreminiti šolo v dom. Tu so doslej še velike težave. Popoldan je predavatelj podrobno očitral delo in učni postopek v novi šoli. Zanimanje za njegova izvajanja je bilo do konca napeto. Po predavanju so stali udeleženci mnogo vprašanj. Razumljivo je, da bo radi tega jutrajšji predavatelj g. n. Büniger govoril pred polno dvorano in še povečal uspeh prireditve.

Po predavanju g. Schmidta je podal vodja tečaja, prosvetni šef Dravske banovine g. dr. Lenčar izjavo o pozitivnem delu za uvedbo nove šole v naši državi, pri kateri so pač največje težave materialnega značaja. Ideološko je svoje skeptično mnenje o novi šoli izrazil univ. prof. g. dr. Ozvald, ki poudarja pomen nadarjenosti, preko katerega so vsi uspehi iluzorni in ne vemo, koliko bo generacija, ki pride, boljša od dosedanjih.

Predavatelj je v zaključni besedi vztrajal pri optimizmu. Uspehi delovne šole nam kljub vsemu utirajo vero v bodočnost pedagoškega dela. Iz navedene literature lahko spoznamo, da ima nova šola pred očmi celoto in jasen cilj. I. G.

Vokalni kvartet na Golniku

V nedeljo popoldne so priredili v prid tuk. oolnikom gg. brata Petrovič, Stibernik, Jug in šule sijajno uspešni pevski koncert. Prireditelj so v velikem številu posetili pacienti in namučeni zavoda. Za pravo koncerta pa je uprava poskrbela s pomočjo mikrofona ter so bili na ta način deležni lepih izvajanj vsi oskrbovanci.

Dokaj obširen program je bil skrbno izbran in sestavljen, predvsem pa, kar je treba naglasiti, pevci dobro pripravljeni. Cisti blagodoneči glasovi so že pri prvi pesmi zadivili in pridobili vse poslušalce, ki so nadaljnji izvajanjem pazno sledili in opetovano nagradili odlične pevce z ovacijami. Višek odobravanja pa so želi po izvajanju srbskega komada. Ploškanja kar ni hotelo biti konec. Le prekmalu je minil kratko odmerjeni čas in pacienti se kar niso sprijaznili z mislijo, da nas bodo dragi pevci tako kmalu zapustili. Prireditelj so z veseljem dodali programu še nekaj komadov, za kar so ponovno želi odobravanja in zahvalo. Ob koncu koncerta je povzel besedo g. dr. Radšel kot namestnik zadržanega šefzdravnika in se z izbranimi besedami pevcem zahvalil, in to z željo: »Na svidenje še in še!« Tem povsem umestnim besedam je sledilo burno prijetje.

Ženski praznik v Trbovljah

Res pravi praznik je bil v soboto in nedeljo za naše ženske, ki je položilo točen račun svojega tromesečnega dela v tečaju za ženska ročna dela, ki se je sedaj pred prazniki zaključil. Tiho in vztrajno delo, ki ga tako uspešno vrši med našimi dekleti in ženami Drž. osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani venčal zopet nov zelo lep uspeh. Par let sem se je v rednih vpisanih zaposlenih mojih ženskih mladin v Trbovljah. Slo je v prvi vrsti za to, da se pritegnejo naša dekleta kakšnemu delu brez namena organizirati obrt za trgovske posle. Na predlog tajnika g. Uratnika je dala »Delavska zbornica« iz Ljubljane potrebna sredstva na razpolago, da se je lahko priredil krasen tečaj, od katerega imajo že danes naše žene in dekleta zelo mnogo veselja in tudi koristi. Lepa sloga trboveljskega žensktva je dosegla v tečaju neprimikovan uspeh. Razstavljeni dela naravnost presenečajo. Mnogi del pove, da je bilo udeleženk precej in

da so delale neumorno, kvaliteta del pa jasno govori o velikem in požrtvovalnem delu učnih oseb v tečaju.

Tečaj je organiziral naš znani organizator dom. obrt. g. Božo Račič, šef zavoda za domačo obrt iz Ljubljane. Kot izkušeni praktik hitro zadene pravo smer in izbere tudi takšne sodelavce, ki delajo uspešno. Zato je šlo v tečaju zelo gladko od rok. Zdi se nam, da se je g. Račič za Trbovlje še posebno potrudil. V tečaj se je vpisalo čez 100 žen in deklet, kar pomeni, da je vladalo za tečaj izredno zanimanje. Povprečen obisk je bil 70, kar priča, da so žene in dekleta vztrajale. Poučevalo se je klekanje, mrežanje, vezanje, pletenje volnenih izdelkov iz domače volne in tkanje. Največ zanimanja je bilo za file in za klekanje. Prvi oddelek je vodila gđ. Sušnikova iz Prevalj, klekanje pa gđ. Humarjeva iz Ljubljane. Gospodični sta bili nad vse požrtvovalni. Vezanje je poučevala gđ. Feštajnova, pletenje g. Fajon Marija iz Naklega, tkanje pa g. Dolgan

Gospode trgovce...

in ostale naše cenjene inserente opozarjamo, da izide velikonočna številka »JUGOSLOVANA« že

4. aprila zjutraj.

Smatramo za nepotrebno posebno naglašati, da izide velikonočna številka Jugoslovana v mnogo večji nakladi kot običajne nedeljske številke ter da smo že do danes prejeli od večine naših prodajalcev z dežele in mest večja naročila za to številko. Želimo, da s to veliko naklado ustrezemo Vašemu podjetju in njegovemu napredku. Zato Vas uljudno prosimo, da nam oglasne pravočasno dostavite, ker v reklamiranih velikih nakladah odločuje tudi lepo mesto, na katerem je oglas postavljen. Oglase za to številko bomo sprejemali

do 3. aprila do 11. ure

na podlagi cenika. Oglasom pa, ki nam bodo dostavljeni po tej uri, a najkasneje do 14. ure istega dne, smo primorani povisati ceno za 20%.

iz Ljubljane. Tečaju je stal še krepko ob strani g. ravatelj Zavrl in pa g. župan Vodušek, ki je z napeto pozornostjo sledil lepemu napredku tečaja.

Javno moramo priznati, da je tečaj dosegel zelo krasne uspehe in da je to ena izmed najbolj posrečenih akcij zadnjih let v Trbovljah. Zato prosimo, da se tečaj v jeseni ponovi in da se poveri njega organizacija zopet v spretno roke g. Račiča.

Bodi izrečena vsem, ki so omogočili tečaj in ga vodili, najlepša hvala.

Dva odgovora pianista Noča

Koncertira drevi ob 20. v Filharmonični dvorani.

Kako sodite o naši koncertni publiki? — Ker se je pri nas gojila v pretežni večini vokalna glasba, zato je publike, ki poseja instrumentalne koncerte, razmeroma malo. Zato tudi težko pogrešamo koncertov velikih internacionalnih solistov, ker se jim koncerti pri nas ne izplačajo. Po drugi strani pa so taki koncerti zelo potrebni, da si publika lahko napravi sliko o svetovnem standardu in si na podlagi tega pridobi sodbo o posameznih domačih ali tujih umetnikih. Navzlic pomanjkanju teh dejstev pa se mi zdi naša konc. publika sicer maloštevilna, pa vendarle zelo muzikalna in poseja koncerte le zaradi koncertov samih, ne pa zato, ker je »modernost« se pokazati.

Kakšno si mislite bodočnost glasbe? — Zadržana leta je vladala — kot na vsch drugih poljih — tudi na koncertnem polju velika kriza. Zelo škodoval je radio in tonfilm. Sedaj pa izgleda, da so ljudje le prišli na to, da kljub vsej popolnosti mehanični glasbi nekaj manjka, in to je osebnost, sugestivna moč osebnosti pri izvajanju, ki more le direktno učinkovati, brez posredovanja različnih mikrofonov in ojačevalcev. Na tonfilm so se ljudje že privadili, radio ima vsak, pa malokdo ga posluša, posledica je, da posvečajo zopet mnogo večjo pažnjo direktnim koncertom, ravno zato, ker občutijo razliko. Umetnost je simbol narave.

Ljudje so se naravi preveč odtujili, da bi mogli razumeti njene umetniške simbole. Zato so iskali simbole drugega reda, ne simbolov narave, temveč simbole umetnosti. N. pr. godba je umetniški simbol naravnih razpoloženj. Ljudje iščejo v gramofonu in radiju simbol godbe.

Ali: slikarstvo in igralska umetnost sta simbola narave. Za oboje so iskali simbol drugega reda: kino. Še celo sport — simbol boja — so

simbolizirali do profesijonizma. Ko se bo reakcija, ki jo je opaziti, vseskozi uveljavila, takrat bodo ljudje zopet začutili potrebo po pravi umetnosti, toda ločili bodo strogo dobro od slabega in ostalo bo samo, kar ima trajno vrednost.

Odhod sezonskih delavcev

Prekmurje.

Prišla je pomlad in z njo čas, ko odhajajo naši kmetički fantje in dekleta v svet iskat dela in zaposlitve. Dan na dan jih srečavaš v vlakih v večjih ali manjših skupinah, zdaj mirno poslušajo starejše, ki potujejo nešteté to pot, sedaj zopet v živahnem razgovoru o neznanih krajih sem ter tja otožno gledaje skozi okno. Kjer beži mimo njih rodna gruda za krajši ali daljši čas. So to v prvi vrsti poljski delavci, ki najdejo vsako leto zaposlitve v državah, kjer takih delovnih moči primanjkuje in to največ v Franciji in Nemčiji.

Kakor smo izvedeli, se mudi te dni v Murski Soboti zastopnik delavske zveze iz Berlina g. Weiser, da se dogovori z delavci in sklene pogodbe. Iz Slovenske Krajine odide tako letno okrog 7—9000 ljudi na sezonsko delo večinoma v nemški državi, kjer so prilično dobro plačani, kajti težava izmed njih, ki količnik dobro gospodarji, prinese na zimo seboj 5—6000 Din čistega zaslužka. Tako je prišlo v Slov. Krajino v l. 1930 okrog 30.000.000 Din, kar po meni našim večinoma revnim malim gospodarstvom lepo pomoč. Marsikatera kmetija se utrdi, pridobi en ali več komadov tako težko pogrešane živine ter si s tem izboljša življenjsko možnost. Mnoge kmetije se s tem denarnim razdolžijo in rešijo propada, omejuje se brezposelnost, a mnogo se delavci tudi nauče o racionalnem gojenju modernega kmetijstva.

Vsem vam, ki odhajate, želimo mnogo uspeha in da se vrnete na svoje domove zdravi ter boste zamogli uživati sad svojega truda.

Mraz in sneg v Kamniku

(Pa ni prvi april)

Kamnik, 31. marca.

Proti koncu marca so nastopili zopet lepi dnevi z izredno mrzlimi nočmi. Od planin nam piha mrzla sapa, ki sili izprehajalca, da se še tesneje zavija v plašče kot pa v sredi januarja. V noči od ponedeljka na torek se je nebo nad planinami pooblačilo in proti jutru smo dobili dva prsta na debelo snega, ki ga solnce sicer kaj hitro topi, toda na senčnih prostorih se bo sprči mrzle sapa gotovo še obdržal. Videti je, da je na planinah zapadlo še več snega. Prišel bo ravno prav zadnji letošnji smučarjem, ki bodo za praznike obiskali Krvavec in Veliko planino.

Sreča v nesreči

Avtomobilska nesreča na železniški progi pri Središču ob Dravi

Ko se je v petek 27. p. m. vračal trg. potnik J. Majer in njegov tovariš A. Urban iz Čakovca v Središče ob Dravi, se je tik pred pasirjem železniške proge hipoma zaprla zapornica Majer je sicer takoj uvidel kritični položaj, po tegnili zavoro, toda nesreča je bila neizogibna. Zavora ni delovala na tako kratko razdaljo. Avto je zavozil v zapornico, jo poškodoval in pokvaril se je tudi avto. Le slučaju se je za hvaliti, da ni potnikoma odrgalo glave. Na lice mesta je takoj prispel službujoči uradnik, postavil protokol in ugotovil dejansko stanje. Nastane vprašanje, kdo je zakrivil nezgodo. Ako smo objektivni, ne zadene krivda g. Majerja ne žel. upravo, nesreči je kriv le slučaj, kakor se to dogodi tolikokrat v življenju.

Huda nesreča

Veržej - Dokležovje.

se je pripetila v mlino gospoda Babiča v Veržeu. Tamkaj zaposleni mlinarski pomočnik je prišel pri popraviljanju jermena v transmisijo, ki ga je zgrabila za jevo roko ter mu podleteli popolnoma zdrobila, da so kosti štrlele iz mesa in je roka visela samo še na kitah. Čudno je, da je zapeljeje in roka popolnoma nepoškodovana. Težko ranjenega so odpremili takoj v bolnico v Mursko Sobotu, kjer mu bodo najbrž morali roko amputirati! Nesreča je tem bolj tragična, ker je omenjeni poročen in oče enega otroka ter bo družina gotovo občutno pogrešala hranilca.

Ouida:

Farnmor

Roman

36

Marion ni poznal očitkov vesti; nasprotno, bila je ponosna, da bo Pariz štiriindvajset ali osemindvajset ur govoril samo o žalegru in gozdu. Tragični dogodek je bil vendar nov dokaz njene moči.

Le enkrat ali dvakrat jo je izpreletel strah, ko je sedela sama v buduarju in se spomnila prestane nevarnosti in hripavih poslovihih Farnmorovih besed: »Smrt je premajhna kazen zate. Živeti, živeti moraš in tretji.« Ta strah pa je bil resničen. Sredi zmagoslavja se jo je polajšala groza. Težke slutnje so jo mučile in spomnila se je neizprosne pregovora, da kdor seje veter, žanje vihar.

20.

Jasni poletni dan je posijal v mrtvečev sobo. Mrlič je počival v tišini, ki je ni motil noben glas, ne ihtenje izkreno žalujočih.

Proti večeru je zastihl pri mrliču čuječi, najeti čuvaj, ki je zaspal, neki šum za seboj. Zdramil se je in neki glas je govoril:

»Pusti me notri!«

»Ne smem nikogar notri pustiti!«

»Moraš.«

Čuvaj je vstal in odskočil, ko je zagledal strahotno lesketajočo se oči nekega tujca.

»Kdo ste?« je zajedljal. »Kaj vam daje pravico, da zahtevate, naj vas pustim notri?«

»Jaz sem njegov morilec! Pojdi mi s pota!«

Mož se je nehote umaknil pred tem strašnim priznanjem; jeklena pest ga je porinila na stran, zaprla vrata za seboj in ga zaprla ven.

Farnmor je ostal sam z mrličem.

Stal je poleg mrtveca, kakor je stal v deviški dobi sveta prvi morilec poleg svojega umorjenega brata. Kajnov greh je ležal na njem — in Kajnovu prekletstvo. V blazni zmedbi je glasno nagovoril mrliča, naj se predrami in vstane in naj ga reši prekletstva, ker ga ne bo mogel nositi vse življenje, vso večnost. Toda samo odmev lastnega glasu se mu je rogal v odgovor.

Ko so prihiteli drugi ljudje, ki jih je čuvaj poklical na pomoč in vdrli vrata, so našli moža ležečega v nezvesti na tleh poleg mrtveca.

Dva meseca so ga negovali učenjaki, ki so se zbirali poleg njegove postelje, ker je bil bogat in visokega čina, in govorili, da je njegovo življenje v nevarnosti. Njegovi bolezniki so nadevali dolga in čudna imena. V teh strašnih urah, ko je visel med smrtjo in neozdravljivo blaznostjo, je v svojih mrličnih sanjah pogostoma videl sliko lepe, zavrta čarovnice, ki ga je s svojimi poljubi zapejala v zločin, in sliko umrlega, ki ga je gledal s svojim poslednjim obtoževalnim pogledom. In tudi potem, ko je končno vstal s postelje ter šel med ljudi, so ga prega-

njali zli duhovi njegove krivde. Kamorkoli je šel, kjerkoli je bil, povsod ga je spremljalo prokletstvo. Kakor Kajin je grešil in kakor Kajin je bil zdaj kaznovan — in še bolj ga je peklo znamenje na duši, kakor če bi mu človeška roka na čelo vtisnila pečat greba.

21.

Bil je vlažen, moreč jesenski večer. Veter je tulil skozi goste šume Druidov. V globoki tišini je stal Erlebro, samo od oceana je prihajalo šumenje divjajočega oceana preko planjave. Tedaj se je Farnmor pripravljaj na pot, da gre izpolniti nalogo, kakršna je bila malokomu med grešnimi smrtniki naložena. Krivico, ki jo je zagrešil nad umrlim, je hotel popraviti nad živimi.

Korakal je v nastajajočem mraku, držeč v rokah pismo umrlega. Zdelo se mu je, da mu bo lažje stopiti pred ono, ki jo je napravil predčasno vdovo, v varstvu noči kakor pa o belem dnevu. Ko je prispel do hišice, skrivajoče se v gozdu, so bila vrata napol odprta, in ker mu ni na njegovo trkanje nihče odgovoril, je vstopil. Hiša je bila videti prazna in zapuščena, v spodnjih sobah ni bilo človeka.

V medlem svitu majhne, s stropa viseče oljnate svetiljke, ki je bila tako nizko, da se je moral skloniti, je šel po stopnicah v prvo nadstropje. Skozi vrata na levo, ki so imela zgoraj šipe, je prihajala luč. Potrkal je in prišla mu je odpirat ženska, ki ga je najprej prestrašeno in radovedno pogledala. Ko je pa v njem spoznala gospoda sosedne graščine, se mu je globoko priklonila.

Raznolikost evropskih manjšin

Zgornjo temo je obravnaval dr. Josip Vilfar na sedmih predavanjih slavističnega kluba, ki se je vršilo v nedeljo v matični dvorani. Prostor je bil napolnjen do zadnjega kćeka, govornik je povedal take misli, da bi bilo res škoda, če bi se jih ne napisalo.

G. predavatelj je izjavil, da bo njegovo predavanje samo informativno, da hoče javnost vzbuditi, ne jo razburiti in da hoče s tem predavanjem svariti pred posploševanjem.

Narodnostni problem izraža iz tega, da obstoje različne narodnosti in da te narodnosti niso naseljene na različnih planetih, ampak na enem, in sicer pomnožene med seboj. Narodnost, ki so pomešane med seboj, se tarejo druga ob drugo, in po tej teži so narodnosti razdeljene tudi na države, in iz tega šele dobimo narodnostni problem.

Narodni državo in država rodi narod. Imamo države, ki ustvarjajo narodnost po svoji podobi in imamo narodnosti, ki ustvarjajo državo po svoji podobi.

Sicer je neznanstveno rabiti primere iz drugih problemov, vendar pa moram naš problem primerjati z električno indukcijo. Narodnost in država sta oni dve struji. Člani narodov so nosilci narodnosti, v njih se preliva vedno sveža sila, podedovana od roda do roda. Država pa je bolj materialna, bolj organska oblika, ki je podvržena zakonom in silam in sama vlada z zakoni in s silo. V nji se udeležuje volja mase po močnejšem, ki vlada masi. Narodnost in država pa vplivata druga na drugo in najboljša državna oblika je ona, kjer se narodnost in država zlijeta v eno. To je nacionalna država.

Sodobna faza tega medsebojnega vpliva je sledeča: Politična karta Evrope se je prilagodila narodnostnim mejam. Obnovile so se nekatere stare in nastale nove nacionalne države, nekatere povečane, druge zmanjšane. Ta faza je označena z narodnostnim principom. Sedanje stanje v Evropi odgovarja temu principu bolj kot pred vojno.

Imamo paritetne in minoritetne države. Kot vzgled za prvo skupino se navaja Švica.

Manjšinski zakoni še niso utemeljeni, kajti narodnostni problem je v različnih krajih različen.

Kaj je bistvo narodnosti? To je zelo težko dognati. Jezik, vera, kultura so že znaki narodnosti, toda dobimo narode, ki imajo isti jezik, pa se ne smatrajo za en narod. Pa saj vsak po svoje definira narodnost. Tu bi veljalo: »Reči mi, kako definiraš problem narodnosti in povem ti, kake narodnosti si in ali je tvoj narod v manjšini ali v večini, ali je močan ali slab.«

Narodnostni problem prikazuje v človeškem življenju dve tendenci: izenačevanje in razlikovanje. Za vsak kraj pa velja drugačna metoda.

Raznolikost narodnostnega problema sem hotel poudariti zato, da bomo previdni pri reševanju tega problema, zato da vas opozorim, da ne moremo računati z razumevanjem našega problema pri tujcih. Ta problem pa bo rešen šele takrat, ko bo takoj:

da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan;
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Mezdno gibanje v premogovniku Leše

Sklenjena je nova mezdna pogodba — Uvidevno delodajalcev in delojemalcev.

Dne 23. pr. m. je potekla pogodba med delojemalci in delodajalci v premogovniku Leše pri Prevaljah. Zaradi hude premogovne krize se je bilo bati, da bo podjetje ob tej priliki odslavilo večino delavcev. Na cesti bi bilo okoli 200 delavcev, ro uvidevno delodajalcev in rudarjev je prišlo do nove mezdne pogodbe, ki ustreza zahtevam obeh strani.

Hvalevredno je postopanje podjetnikov ob tej priliki, ki so vpoštevali težak položaj rudniškega delavstva, pa tudi rudarji so s svojo uvidevnostjo, vpoštevali krizo, storili svoje in tako preprečili prelom med delodajalci in delojemalci. Zanimivo je, da v premogovniku Leše dela delavstvo redno in doslej še ni praznovalo, kakor praznujejo težko prizadeti rudarji v trboveljskem revirju.

Potovanje po zvezdi večernici

32.

Dušan in Danica sta bila lačna, zato sta segla po hrani in jo ponudila tudi svoji novi žaniki. Pokusila jo je, pa ji ni nič teknila. Urno je vstala, vzela iz kota neko loncu podobno posodo in jo postavila pred svojega gosta. V posodi je bil čudovito slaček in dehtec med. In vsi trije so vtikali vanj prste ter ga slastno lizali.

Zborovanje »Kmetijske prosvete

v Središču ob Dravi — Lastna državnost je narodova največja dobrina

V nedeljo 29. marca se je vršilo v Središču ob Dravi širše zborovanje »Kmet. prosvete«. Predsednik društva kmet. fantov in deklet G. Ivan Savora je po otvoritvi in pozdravu predstavljal predavatelje: ministra v p. g. Ivana Pucija, bivšega oblast. posl. g. Lovro Petrovarja in predsednika K. P. dr. Janža Novaka.

Po kratkih uvodnih besedah o namenu in delu »Kmetijske prosvete« je predaval g. minister Ivan Pucelj in med drugim izjavil:

Pozdravljamo politični preobrat od 6. januarja 1929., pozdravljamo junaški čin Nj. Vel. kralja, ki je z energično gesto zadal smrtni udarec strankarski politiki, ki je ogrožala našo državo. Vendar še ni vse tako, kakor bi to moralo biti. Preveč je še ukoreninjena stara zaslepljenost, zato treba narod dovesti do tega, da se bo zavedal svoje naloge, treba mu vcepiti ljubezen do kralja, ki posveča vse svoje delo, vso skrb ter dobrobit našega naroda, naše države, treba tudi v narodu samem vzgojiti ljubezen do države in naroda, treba je v njem poglobiti državljansko in politično vzgojo in izobrazbo in ako bomo dosegli, da bo naš narod složen, tedaj bomo rešili naše gospodarstvo in s tem tudi kulturo. Premalo se zaveda nekdanjega tlačanstva in žrtve, ki so nas dovedli do lastne države. Predočiti mu treba, da narod, ki nima lastne državnosti, je hlapec, tlačan in zapisan sigurni propasti. Vsak posameznik se mora zavedati, da je največja dobrina vsakega naroda lastna državnost, zavedati se mora, da je on sam del države, del naroda, zato treba, da za njo dela in živi, kajti s tem koristi samemu sebi in celoti. Da pa se dovede kmeta do tega spoznanja, je treba polagati največjo važnost na državno, nacionalno in gospodarsko vzgojo naroda. To veliko vzgoj-

no misijo med narodom vrši Sokol in »Kmet. prosveta«, katere naloga in zmisel je, dovesti naš narod do čim višje stopnje nacionalnega, kulturnega in gospodarskega razvoja.

Poudarja, da Sokol in Kmet. prosveta absolutno nista nasprotna veri in cerkvi, kajti tudi ona vrši prevažno nalogo na polju moralne vzgoje. Ne more ji nasprotovati, ker si resnične dobrine ne morejo med seboj nasprotovati. Strnimo naše vrste in odločno izjavimo, da hočemo našo državo, da hočemo našega kralja in da mu izrečemo sledimo.

Nato je govoril g. L. Petrovar. V svojem govoru omenja veliko krizo v našem gospodarstvu in razjasni, kak je prišlo do tega. Gosp. govornik omenja dve najvažnejši gospodarski panogi: ptujskega sreza — živinorejo in vinogradništvo. Poudarja krizo v našem vinarstvu (visoka trošarina), vendar bi se z organiziranim delom dalo tudi temu odpravi. V svojem nadaljnjem govoru omenja g. Petrovar, ki je sam izkušen in dolgoleten praktik, potrebo podrobnega gospodarstva dela. Naš kmet naj bi se več bavil z vsako posamezno panogo kmetijstva, tako z živinorejo, sadjarstvom, vinarstvom, gozdarstvom, perutinarstvom itd. Poudarja živinorejo, zlasti konjerejo, ki je najboljši vir dohodkov in kjer so za to dani pogoji, naj se ta panga kmetstva uspešno goji. Ob sklepu poudari še enkrat važnost organiziranega dela, ki pa naj se vrši skupno z delom sreskih in banovinskih večakov.

Občinstvo je z navdušenjem sledilo predavanju in glasn aplavz je zaključil govor posameznih predavateljev. Osnuje se podobno »Kmetijske prosvete« v Središču ob Dravi, v katerega delokrog se vključijo tudi sosedne vasi.

Pismo iz Šmartnega pri Litiji

Sneg, ki nam je bil letos dolgo na poti, je izginil. Vreme, ki nam je bilo zadnje dni še dosti naklonjeno, nam je osušilo vsaj za silo pota in ceste. Seveda le v dolini. Naša vrla občinska uprava, kateri načeluje v zadovoljstvo vseh brez izjeme Ernest Držar, je izročila svo-

njici prišel v 8 minutah. Šmartčani in Brežani smo sila nezadovoljni. Upanje pa imamo, da bo s časom tudi to urejeno.

V bližini tega mostu se je pripetila te dni mala nesreča. Nekdo je tako neprevidno pri dirjal s kolesom, da je podrl Bariškovega ža-

jemu namenu zopet krasen železobetonski most, ki veže vas Jeze in Zagorico pri Boriškovi žagi z vasio Breg. Delo je solidno izvršila stavbena ttrdka Franjo Gorenc iz Grbina pri Litiji.

Baš v neposredni bližini tega mostu nas je vezala stoletja znana brežka bližnjica, katero so pa nekateri pravdaši zaprli z ogromno bodičasto žico. Vas Breg je s tem od nas domala odrezana, ali pa če hočeš v Šmartno, n. pr. k maši, k župnemu uradu ali v trgovino, moreš narediti pol ure in še nekaj minut več dolgo klobaso po banovinski cesti, ki si po tej bliž-

garja na tla in mu skoro novo obleko popolnoma strgal. Neprevidni kolesar se bo moral zagovarjati pred strogo litijsko sodnijo.

Zelo nevarno je obšel naš starin in živa priča vseh starih šmarskih dogodkov tovarnar France Knaflič. Njegovo stanje je resno. Prepeljali so ga na praznik z avtom v ljubljansko bolnico.

Tudi znana naša narodna dama gospa soproga Marija Knaflič je že več dni v agoniji in je vsaki čas pričakovati katastrofe. Nahaja se v oskrbi svoje hčerke gospe Koblerjeve v Litiji.

Na seji se je sklepalo tudi o nabavi osebnega avtomobila za pregled cest. Sklenjeno je bilo, da se ga nabavi. G. Turk je ponudil v nakup svoj avtomobil za 40.000 Din. Sklenilo se je, da se bo pregledal njegov avtomobil, če prihaja v poštev za nakup.

Tečaj za reklamo in trgovske aranžerje

V četrtek 2. aprila ob 20. uri zvečer se zaključuje večerni tečaj za reklamo in dekoracijo izložb, ki se je vršil od 25. januarja t. l. pod okriljem Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice TOI v mali dvorani Narodne galerije v Ljubljani. Obenem z zaključkom tečaja se otvorila razstava petnajstih dekoriranih izložb in vzornih del udeležencev tečaja, ki naj pokažejo, kake uspehe je dosegel ta tečaj, ki je bil dosedaj edini te vrste v Ljubljani.

Vabimo našo trgovsko javnost, da obišče razstavo dekoriranih izložb aranžerskega tečaja, ki bo odprta v četrtek in petek (2. in 3. aprila) vsakokrat od 20. do 21. ure zvečer v mali dvorani Narodne galerije I. nadstropje (vhod pri stranskih vratih).

Z nožem ga je...

Poljčane, 30. marca.

Ni se še popolnoma ohladila razburjenost, povzročena po strašnem uboju v Sp. Ložnici pri Makolah, že je preteklo soboto zapel nož v naši najbližji okolici, v sosednji občini Brezje. Okrog 25-letni Florjančič Janez iz Križeče vasi je prizadajal nekaj mlajšemu Korošcu Alojziju iz Brezji v roko precej globoko rano.

Fanta sta tisto popoldne bila zaposlena s kopanjem v vinogradu posestnika Janeza Špeca. Med delom ves čas med njima ni prišlo do nikakega nesoglasja ali prepira.

Ko pa se je po delu vračal Korošec v mraku domov, ga je Florjančič neopaženo dohitel.

»Brez vsakega povoda in brez besede mi je nato izmaknil motiko,« je trdil K. »in me nato zaporedoma trikrat dregnil z nožem. Prva dva sunka sta mi samo razrezala obleko na rami, v tretje pa se je nož močno zasadil v levo nadlaket. Pri tem mi je še rekel: Tu imaš hu...!«

Zadnja pot Petra Stepica

Ljubljana, 31. marca.

Ob najlepšem pomladanskem vremenu je nastopil danes popoldne blagopokojni Peter Stepic svojo zadnjo pot v večnost. Že mnogo pred 15. uro se je zgrnila pred hišo žalosti v šiški ogromna množica ljudstva iz bližnje in daljne okolice Ljubljane. To čeno 15. so prenele krsto s pokojnim Stepicem, okoli katere je stala ves čas častna straža Sokolov na katafalk pred hišo, kjer so oo. frančiškani opravili pogrebne molitve. Pevec šišenske Citalnice so z občutkom zapeli v srce segajočo žalostinko »Z Bogom Ti prijatelj mili...« nakar se je razvil veličasten pogrebni spreved, kakršen je šiška še ni doživela. Za križem in žalno zastavo mestnega pogrebne zavoda so nesli gojenci gostilničarske šole ogromen venec, sledila je šišenska Citalnica s praporom, članstvo vseh ljubljanskih sokolovskih društev pod praporom šišenskega Sokola, gasilci v krojih, impozantno število lovcev v krojih in s puškami, pevec z zastavo Ljub. zvona in Slavca, nosilci prekrasnih vencev, cvetlični voz z venci, duhovščina in nato gala-voz s krsto blagopokojnika, ki ga je peljalo 6 vrancev. Okoli krste je bila častna straža Sokolov in lovcev. Za krsto je stopala globoko užalostena rodbina okojnika, za njo pa ogromna množica častilcev pokojnika, med katerimi smo opazili mestnega žup. na dr. Puca z več občinskimi svetniki, dv. sv. dr. Marna, predsednika deželnega sodišča Petra Keršiča in bivšega predsednika dež. sod. Rekarja, ravnatelja velešega dr. Dularja, predsednika gostilničarske zadruge Kavčiča, predsednika Zvez obrtnih zadrug Rebeke, uradništvo Mestne hranilnice, zastopnike gasilske župe in sokolske župe Ljubljana ter raznih društev in korporacij. Koder se je pomikal spreved so tvorile špalir nepregledne množice, ki so izkazale poslednjo čast nepozabnemu pokojniku. Spreved je šel po glavnih mestnih ulicah na pokopališče k Sv. Križu. Pri kapelici na Šmartinski cesti so združeni pevec pod vodstvom Zorka Prelovca zapeli »Za njne slovo«, nakar se je veličastni spreved pomikal proti pokopališču. Po pogrebni obredih cerkvi so dvignili lovci krsto s svojim mrtvim tovarišem in jo prenesli do zgodnjega groba. Ko so oo. frančiškani opravili cerkvene obrede se je v lepem in zanosnem govoru postopil od lovskega tovariša Stepica predsednik Lovskega društva dr. Lovrenčič, lovske rog je zatrobil poslednjič v slovo, lovci pa so iz pušk izstrelili častno salv, nakar so pričele padati prve grude na krsto nepozabnega Petra Stepica... Slava spominu Petra Stepica!

Novo mesto

Adresar trgovine, obrti in industrije Novega mesta prinaša Trgovsko-obrtno-industrijski letnik, ki je pravkar izšel in za katerega vlada med tukajšnjimi pridobitnimi krogi veliko zanimanje. Je to prvi slovenski adresar, v katerem so poleg Ljubljane, Maribora, Kranja podjetja našega mesta do podrobnosti obdelana. Tu di ostali material knjige je zanimiv in praktičen za vsako pisarno. Cena lično vezani knjigi z dostavo ali poštino vred je Din 75. Naroka se pri upravi tega »Letnika« v Ljubljani, Wolfova ul. 1, oziroma pri njenem zastopniku, ki se mudi te dni v našem mestu.

Dolenjske Toplice

Odlikovanje. O priliki rojstva kraljeviča Andreja so bili med mnogimi drugimi odlikovani tudi tukajšnji občani g. župan Adolf Pečjak in obč. odbornik in posestnik Ignacij Sitar z redom sv. Save V. stopnje ter obč. svetovalec g. Ignacij Poglajen iz Vel. Riglja z zlato kolajno za državljanske zasluge. Imenovanim odlikovancem je izročil odlikovanja preteklo soboto 28. t. m. gosp. sreski načelnik iz Novega mesta v obč. pisarni v Toplicah ob navzočnosti več obč. odbornikov. Odlikovancem naše častitke!

Pretekli teden so pokopali enega najstarejših Topličanov 83 let starega bivšega posestnika in mnogoletnega cerkvenega ključarja J. Brodnika.

Šmartno pri Litiji

Materinski dan. Na praznik 25. t. m. je priredilo Prosvetno društvo dobro obiskovan materinski dan. Gosp. beneficijat Franc Pleša, je vsem prisotnim obrazložil pomen te proslave. Otroci so pa priredili dobro naštudirano »Matic«. Dvorana ki je zelo prostorna, je bila nabito polna. Nekateri so pa odšli z svojimi malčki v Litijo, kjer je ljubljanski sokolski marionetni oder priredil v Sokolskem domu »Gašperček kot krojač in čevljarec; tudi ti so prišli na svoj račun.

Rekrutni spisek letnika 1911 je pri občini do 31. t. m. vsakomur na vpogled in se smejo do tega dne staviti ugovori.

Martinu Mahu je prepovedano od 23. marca 1931. do 23. marca 1933 leta posecati vse javne lokale.

Bloke

Odlikovanje župana. V nedeljo 29. t. m. je prihitel med nas sreski načelnik dr. Tekavčič, ki je na slavnosten način izročil tukajšnjemu županu Stanku Lenarčiču dve odlikovanji, in sicer red sv. Save in red. Jug. krone V. stopnje. Gospod načelnik je držal na odlikovanca prav patrijiččen nagovor, za katerega se je odlikovane zahvalil.

Tudi pri nas se je končno ustanovilo Sokolsko društvo, h kateremu je pristopilo nad 30 članov in članic; uprava je predložena v potrditev.

Vreme je sedaj pri nas prav lepo, vendar je mraz tako hud, da imamo snega še za 14 dni.

Trgovinska pogodba s Češkoslovaško

Včeraj 30. marca je bila v Pragi podpisana češkoslovaško-jugoslovanska carinska tarifna pogodba. Ta nova pogodba pomeni dopolnilo trgovinske in paroplovne pogodbe, ki je bila sklenjena 14. novembra 1928. Pogodbeni državi dovoljujejo medsebojno gotove prednosti nekaterim važnejšim blagovnim skupinam v obliki carinskih olajšav. Za našo državo je pogodbo podpisal minister trgovine in industrije g. Juraj Demetrowić, za češkoslovaško republiko pa dr. Beneš. Kakor smo že včeraj poročali, je pri tej priliki sprejel naš minister trgovine in industrije zastopnik tiska in med drugim izjavil tudi sledeče:

»V tarifnih koncesijah sta obe državi v prvi vrsti polagali važnost na način in možnost izvoza s posebnim ozirom na gospodarsko strukturo obeh dežel. Povsem naravno je, da se tarjne priloge medsebojnih carinskih redukcij nanašajo v prvi vrsti na nekatere specijalne češkoslovaške industrijske proizvode, oziroma nekatere prvenstvene proizvode jugoslovanskega poljedelstva. V prvo skupino češkoslovaških izvoznih izdelkov spadajo kot najvažnejše postavke: pivo, finije vrste platnenih tkanin, polsvilena pozamertija, porcelan in keramični izdelki, stekleni in metalni pribor, galanterijski izdelki, godala itd. Na drugi strani pa je bila uvozna tarifa važnih jugoslovanskih proizvodov znižana, kot n. pr. na sveži mošt in vino, sveže slive in jabolka, posušene slive, in meza iz sliv, na zdravilne rastline, na kladno živino, prašiče, špeharje, salame, zelenjavo, sirupe, sladkovodne in morske ribe, konzervirane ribe itd. Poleg tega je bila odpravljena carina na suhe slike nad 50 kg teže, na suha jabolka in bruske, na hrastov in kostanjev ekstrakt.

Poleg carinsko-tarifskih delov dopolnilne pogodbe se je obseg prejšnje pogodbe s posebno veterinarsko konvencijo znatno razširil. Ta veterinarska konvencija je posebno važna za osiguranje uvoza naše živine, ki se je formulirala na osnovi širokogrudnosti.

S tem bo ustvarjeno gospodarsko ravnotežje med obema državama, ki bo zagotovil ugoden gospodarski razvoj in možnosti nadaljnjega snovanja na polju medsebojnih trgovinskih stikov. Pravna trgovsko-politična, carinsko-tarifarna in veterinarska določila in olajšave so bile pr-

viš v zgodovini naših medsebojnih gospodarskih snovanj strnjena v celoto in dobilo s tem posebno veljavo v priležitni trgovski pogodbi.

Resnica je, da tudi sedanja trgovinska pogodba ni izčrpala vseh možnosti gospodarskega zblizanja in skupnega snovanja, zato tudi ne bomo pri tej trgovinski pogodbi ostali, pač pa moramo naše rasne in kulturno-politične vezi prilagoditi potrebemu solidnemu gospodarskemu sodelovanju. V nadaljnjem je minister še dodal: »Situacija je bila do najnovejšega časa v Jugoslaviji sledeča: Mi nismo razpolagali s potrebno organizacijo izvedbe naše izvozne akcije. Pred letom dni smo tako organizacijo za izvoz žita ustvarili in reči moram, da zelo dobro funkcionira. Enaka situacija obstoja tudi pri izvozu živine. Tudi tu bomo morali tako organizacijo oživiti, da bomo na podlagi dobijenih veterinarskih konvencij naš izvoz živine na Češkoslovaško povečali.«

Zbornica za TOI za Slovenijo v Ljubljani.
— Trgovski in obrtniški zbornici v Pragi — ob podpisu trgovinske pogodbe.

O priliki svečanega podpisa trgovinske pogodbe, sklenjene med Češkoslovaško republiko in našo državo, ki pomenja mogočen napredek in prizadevanjih za doseg čim popolnejših in čim zadovoljivejših obojestranskih trgovinskih političnih odnosov, pošilja Zbornica za trgovino in industrijo v Ljubljani svoji veliki in odlični posestirni prisrčne bratske pozdrave ter izreka ob tem znamenitem dogodku iskreno željo, da se naši medsebojni gospodarski stiki in obojestranska izmena na novi osnovi kar najlepše razvijejo, okrepe in poglobijo ter tako dejansko doprinesejo k podlagi našega obojestranskega gospodarskega blagostanja ter k sreči in zadovoljstvu naroda. Iskrena želja naša je, da čvrsto napreduje naše medsebojno zblizovanje in dopolnjevanje tako na gospodarskem kakor na drugih poljih. Zbornica je prepričana, da ostanejo naši medsebojni stiki z veliko prasko posestrimo tudi v bodoče kar najbolj prijateljski in prisrčni. Živela Češkoslovaška republika. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za Slovenijo v Ljubljani. — Predsednik Ivan Jelačin. — Generalni tajnik doktor Fran Windischer.

VI. žrebanje 6% oblig. posojila mestne občine Ljubljanske

Pri VI. žrebanju 6% obligacijskega, gradbenega in investicijskega posojila mestne občine Ljubljanske, ki se je vršilo 16. marca 1931, so bile izžrebane naslednje obligacije:

po Din 200.— št. 10, 25, 27, 66, 106, 155, 159, 209, 282, 301, 582, 612, 623, 641, 664, 669, 706, 752, 764, 781, 1817, 1879, 1881, 1980, 2014, 2032, 2045, 2057, 2067, 2073, 2075, 2089, 2110, 2126, 2133, 2137, 2151, 2163, 2164, 2192, 2196, 2229, 2294, 2406, 2424, 2427, 2429, 2450, 2452, 2497, 2503, 2668, 2669, 2724, 2800, 2827, 2832, 2878, 2889, 2927, 2955, 2965, 2979, 3153, 3168, 3202, 3206, 3224, 3298, 3324, 3433, 3443, 3569, 3585, 3656, 3661, 3692, 3733, 3735, 3771, 3826, 3867, 3890, 3911, 3917, 3977, 3988, 3992, 9034, 9076, 9084, 9097, 9105, 9118, 9210, 9250, 9261, 9283 in 9293.

po Din 500.— št. 15032, 15092, 15128, 15163, 15295, 15296, 15310, 15361, 15373, 15388, 15403, 15462, 15489, 15518, 15596, 15627, 15642, 15643, 15677, 15749, 15809, 15814, 15819, 15860, 15873, 15946, 15946, 15955, 15977, 15990 in 16000.

po Din 1000.— št. 21727, 21760, 21810, 21810, 24898, 24924, 25056, 25062, 25069, 25087, 25088, 25198, 25206, 25350, 25403, 25444, 25505, 25533, 25555, 25601, 25616, 25617, 25625, 25628, 25687, 25719, 28715, 28734 in 28839.

po Din 5000.— št. 28908, 29020 in 29053.
po Din 10.000.— št. 29476, 29535 in 29567.
po Din 50.000.— št. 29825, 29876, 29964 in 29974.

po List. 100.— št. 22, 23, 160, 208, 321, 342, 363, 376, 401, 427, 472, 491, 499, 506 in 637.

Izžrebane obligacije so plačljive dne 15. septembra 1931 pri mestni blagajni v Ljubljani.

Gospodarske vesti

Trgovsko-obrtno-industrijski letnik je te dni izšel. Prinaša aktualne članke naših uglednih gospodarskih kapacitet o narodnem gospodarstvu Dravske banovine. Večji del knjige pa zavzema adresar trgovine, obrti in industrije, razvrščen po strokah za mesta Ljubljana, Maribor, Celje in Novo mesto. Je to prvi slovenski adresar, kjer je trgovina, obrt in industrija vseh štirih mest vodbeno podana. Tretji del knjige obsega yso industrijo Dravske banovine, razdeljeno prav tako po strokah. Poseben del knjige je namenjen zadružništvu, ki obsega naslove vseh naših zadrug. Vrhutega so uvrščeni najnovejši imeniki odvetnikov, inženjerjev, zdravnikov in zobozdravnikov naše banovine. Za praktične potrebe naših podjetnikov je preskrbljeno še z imenikom spediterjev iz važnejših trgovskih centrov države s popolno pošto tarifo s pristojbinami, ter slednjic z izredno praktično sestavljeno železniško blagovno tarifo, tako da bo knjiga našim gospodarskim krogom dobro služila. Knjiga obsega 336 strani. Cena trdo vezani knjigi Din 75.—. Naroča se pri upravi Trgovsko-obrtno-industrijskega letnika, Ljubljana, Wolfova ulica 1/1.

XI. ljubljanski velesejem se vrši letos od 30. maja do 8. junija. Velesejmi niso važni samo veselo pospeševanja gospodarske internacionalne, oni so tudi važni faktorji v gospodarskem življenju, ker vzpodbujajo in pospešujejo podjetnost in dajejo lastni deželi nov impulz delu in produkciji ter s tem povečujejo konzum. Razstavljaleci na ljubljanskih velesejnih so bili doslej z uspehi zadovoljni, sklenili so trajne trgovske zveze z odjemalci, kapcu so se pa tudi nudile velike ugodnosti. Kajti na skupnem ro-

brati najboljše, preračunati cene in sklepati s so- lidnimi tverdkami trajne trgovske zveze. Zato zainteresirani radi obiskujejo ljubljanske velesejme. Za naša podjetja je torej ljubljanski velesejem edinstvena prilika, da iznese svoje proizvode pred široki internacionalni forum in razširijo krog svojih odjemalcev. Prijave za udeležbo na XI. ljubljanskem velesejmu se že sprejemajo. Vse informacije daje urad velesejma v Ljubljani.

XI. Mednarodni semenj v Solunu se vrši od 13. do 27. septembra 1931. Prijave dobijo zainteresirani v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Oddaja popravila in leskanja mostov na progi Vinkovci-Brod se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 17. aprila t. l. pri Direkciji drž. železnice v Subotici. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji in načrti pa pri gradbenem oddelku te direkcije.)

Oddaja zakupa buffeta na postaji Vardite se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 20. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnice v Sarajevu. (Oglas na pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 9. aprila t. l. ponudbe glede dobave 300 komadov sirkovih metel ter gleda dobave 1 sedla za ježo.

Direkcija državne železarnice Vreš-Majdan sprejema do 8. aprila t. l. ponudbe glede dobave 300 komadov plinskih cevi. — Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 17. aprila t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg masti, 4000 kg riža, 2000 kg kave in 40.800 kg moke. — Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 20. aprila t. l. ponudbe glede 1 čistila za zrak in 2 aparatov za odvajanje olja iz komprimiranega zraka.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 17. aprila t. l. pri Upravi drž. monopolov, ekonomska oddeljenje v Beogradu glede dobave 56.600 kg željčev; pri Komandi mornarice v Zemunu glede dobave 13.700 metrov razna suknja in tkanin; dne 18. aprila t. l. glede dobave 12.000 parov čevljev; dne 20. aprila t. l. pa glede dobave 1500 ton premoga. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Borzna poročila

Devizna tržišča

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.
Zagreb, 31. marca. Amsterdam 22:83-5, Dunaj 799-16—802-16, Berlin 13:55-5—13:58-5, Bruselj 791-34 bl., Budimpešta 992-61—995-61, London 276-28—277-08, Milan 297-143—299-143, New York ček 56-74—56-94, Pariz 222-77 bl., Praga 168-33—169-14, Zürich 1094-10 1097-10.

Beograd, 31. marca. Berlin 13:5550—13:5850, Bruselj 790-34—793-34, Budimpešta 991-11 do 994-11, Dunaj 799-16—802-16, London 276-28 do 277-08, Milan 297-08—299-08, New York 56-74 do 56-94, Pariz 221-77—223-77, Praga 168-33—169-13, Zürich 1094—1097-10.

Dunaj, 31. marca. Amsterdam 285.—, Atene 9-21, Beograd 12-4837, Berlin 169-28, Bruselj 98-80, Budim. 123-87, Bukarešta 4-2275, London 34-5275, Madrid 78-20, Milan 37-23, New York 710-80, Pariz 27-805, Praga 21-055, Sofija 5-1512, Stockholm 190-2, København 190-15, Varš. 19-67, Zürich 136-76.

Curich, 31. marca. Beograd 9-1290, Pariz 20-3325, London 25-25375, New York 519-80, Bruselj

72-275, Milan 17-2225, Madrid 56-75, Amsterdam 208-35, Berlin 123-84, Dunaj 73-095, Sofija 3-765, Praga 15-40, Varšava 58-15, Budimpešta 90-615.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.
Zagreb, 31. marca. Drž. p. p. 7% inv. pos. 88-75—89 (89), voj. škoda 425-25—425-50 (425-50) voj. škoda kasa, april 425—425-50, maj, junij, julij 425-50—425-50, dec. 425—425-50 (425, 424-75, 425-50), 4% agr. obv. 51—52. — Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 910—915, Udružena 197—192, Ljub. kred. 128 d., Medunarodna 66-50 d. — Industrija: Sečerana Osijek 287-50—300, Trboveljska 305—310, Slavonija 200 d., Veveče 128 d.

Beograd, 31. marca. 7% inv. pos. 88-55—89, 4% agr. obv. 51—52, 7% pos. hip. b. 83-25—83-50 7% Blaire 82-75—83, 6% begl. obv. 68-75—69-50, vojna škoda 423-75—424-50, ult. julija 424-50 do 425-50.

Dunaj, 31. marca. Bankverein 16-15, Kreditni zavod 46.—, Dunav-Sava-Adria 15-05, Prioritet 88-85, Trbovlje 37-75, Leykam 3-20.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu.

Lon. a. 31. mar. 7% Blaire 81-50—82-50. New York, 31. marca. 8% Blaire 92—93, 7% Blaire 82-25—83, 7% pos. drž. hip. b. 81-50 do 83.

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendence neizpremenjeno mlačna, brez prometa.

Zitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendence stalna, brez prometa.

Novi Sad, 30. marca. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 10 vagonov, koruza 15 vagonov, moka 2 vagona, otrobi 2 vagona. Tendence: neizpremenjena.

Sombor, 31. marca. Koruza: baška april, maj 87½ — 92½, baška Dunav šlep 85 do 90. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence: neizpremenjena. Promet: 161 vagonov.

Budimpešta, 31. marca. Tendence neodredjena. Promet: stalen. Pšenica: maj 16-10 do 16-32 (16-18—16-19). — Rž: maj 12-08—12-50 (12-20—12-22). — Koruza: maj 12-46—12-58 (12-46—12-48), jul. 12-66—12-80 (12-66—12-68). — Tranzit maj 9-75—9-80 (9-75—9-80).

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

RAZPIS.

Krajevni šolski odbor mest. občine Ljubljanske razpisuje izvršitev vrtno ograje pri šolskem poslopiju v Šiški in sicer židarska, ključavničarska in plesarska dela.

Pismene ponudbe je vložiti pri mestnem gradbenem uradu, dne ure dopolne.

Tam se tudi dobe potrebni razpisni pripomočki.

V Ljubljani, dne 30. marca 1931. 967

Nogavice, roka-vice, volna in bombaž 469
sajceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Kolesa
na ugodne obroke
»CENTRA«

trgovina šivalnih strojev, koles gramofonov itd., Ljubljana, Masarykova cesta, nasproti gl. kol. Palača Vojne zavarovalnice. 733

Ako želite kupiti na obroke

obrnite se na
KREDITNO ZADRUGO
LETALNIH TRGOVCEV

r. z. z. o. z.
v Ljubljani

Cigaletova 1 (žr. sod.)

Fran Flerin
damski slavniki za spomladansko sezijo
sprejema damski in moška popravila
lastna delavnica
Ljubljana
Miklošičeva cesta 4. 609

Klobuke

samo zadnje novosti v oblikah in barvah ter vsakovrstne čepice nudi

Mirko Bogataj
Ljubljana, Stari trg 14
Nizke cene!
Točna postrežba! 822

B. Pauer

keksi biskviti vafelni i. t. d.

so najboljši! 732

Sprememba zakona o davku na poslovni promet

Novi zakon se bo izvajal od 1. aprila t. l. Beograd, 31. marca. AA. Nj. Vel. kralj je predlog finančnega ministra in po zaslusanju predsednika ministrskega sveta in ministra n. tranjih zadev generala Petra Živkovića predal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o skupnem davku na poslovni promet.

§ 1. V točki 4 § 4 zakona o skupnem davku na poslovni promet se črta beseda »desetkratno« in namesto nje pride beseda »petkratno«.

§ 2. V točki 2 b) § 9 zakona o skupnem davku na poslovni promet se črta številka 360.000 in pride namesto nje številka 500.000.

§ 3. Prvi odstavek § 10 zakona o skupnem davku na poslovni promet se izpremeni in glasi: Davčni obvezanci in po njih pooblaščenice, ki so dolžni na zahtevo državne davne oblasti predložiti knjigo izvršenega prometa in v poslovni dobi dovoliti vpogled in pregled knjig glede izvršenega prometa in lastnih poslovnih knjig, beležk in dokumentov. Na po- lagi tega smejo pooblaščenice organi davčne oblasti zahtevati pojasnil od vsakega nameščen- podjetja. To velja tudi za osebe, katerih poslo- ne knjige in dokumenti veljajo za temelj davi- in povračilo skupnega davka na poslovni pr- met.

§ 4. Za blagovni promet od 1. januarja 1931 do 31. marca 1931. bodo plačale davek na p- slovni promet one osebe, ki so po dosedanji- davčnih predpisih izvršile promet, ostale ose- eno četrtino davka na poslovni promet, odme- enega za leto 1931, osebe, katerih davčna o- veznost pa je nastopila v toku 1931., bodo pl- čale skupni davek na poslovni promet za dol- od začetka dela pa do 31. marca 1931., če ni- dolžne voditi knjigo izvršenega prometa — i- očni davčnega odbora.

§ 5. Osebe, ki po uredbi o skupnem davku i- poslovni promet niso predvidene kot plačeval- tega davka, so dolžne za blago, ki se pri nj- nahaja na skladišču dne 15. aprila 1931, pre- ložiti davčno prijavo s popisom in vrednost- tega blaga. Ta popis in vrednost blaga je tre- sestaviti za dan 1. januarja 1931, dalje tudi p- pis in vrednost blaga, sprejetega 1. januar- 1931 do 31. marca 1931, in popis in vredno- blaga, danega v promet v tem času, ter konč- vrednost terjatev za blago iz prejšnjih let i- tega leta. Prijavo pristojni davčni upravi- treba predložiti v oceno davčnemu odboru na- kasneje do konca maja 1931. Osebe, ki vodi- trgovske knjige, in one, ki so obvezane vodi- knjigo izvršenega prometa, so dolžne obenem- prijavo predložiti overovljen izvod teh trgo- skih knjig o vrednosti omenjenega blaga. Ose- ki so z uredbo in tarifo o skupnem davku i- poslovni promet predvidene kot plačevalci te- davka, predložijo v vpogled samo vrednost bla- danega na kredit 31. marca 1931, in popis, in i- podlagi ocene davčnega odbora bo davčna upr- va odmerila davek na poslovni promet z i- vrednosti blaga in zahtev z dne 31. marca 1931. Glede pritožb in ostalega ravnanja veljajo o- redbe prejšnjih zakonov.

§ 6. Davek na poslovni promet odmerjen i- podlagi § 4 in 5 tega zakona, se bo moral pl- čati v mesečnih obrokih do 30. septembra 1931. § 7. Ta zakon stopi v veljavo, ko se razgla- v »Službenih novinah«, izvajal pa se bo od- aprila 1931.

Sport

Smučarski tečaj na Staničevi koči po Veliki noči.

Tečaj se prične 7. aprila. Vežbanje na tera- v okolici traja do naslednje nedelje 12. april. Drugi teden tega tečaja t. j. od 13. do 19. apr- se vrši izlet čez Triglavsko pogorje z namenom- da začetniki na vežbalšču pridobijo znan- praktično uporabijo tudi v terenu, ter ima- udeleženci obenem tudi priliko posmukati na- lepše predele naših visokih planin v višini i- 1500 do 2600 m, in to v spremstvu strokovne- vodje. Ker se je že prijavilo več udeležencev, bo ta izlet vršil v več skupinah po 8 oseb. G- izleta je Bohinj. Izhodišče Staničeva koča, Hr- barica, Debeli vrh, Lazarska Preval plan. Laz- plan. pri Jereru kjer je dvadnevni odmor. O- tod se vrši izlet na Pršivec ali na Tičarico. I- odmoru dalje na Plan. Dedno polje, plan. Ovč- rija, za Tičarico na Kanjevec, Dolina na Jez- rom, tam zopet odmor ter izleti na Kal-Lanž- vica ali na plan. Olševnik nad Bohinjskim jez- rom. Zadnji dan čez Lanževico ali Komno i- Bogatin ter pod tem in pod Kukom. Podrto g- ro in skrbno na plan. Vogel ter sestop v hot- Zlatorog ob Bohinjskem jezeru. (Eventuelne v- rijante na tem izletu se spreminjajo ali določijo- sporazumom).

Tečajniki naj ponesejo s seboj preobleko (p- rilo), steklenico, maže za smuči (za suh in m- ker sneg ter Skare), vazelin, očala, mast i- čevlje, rezervne dele stremen; psi za hojo n- vzgor niso neobhodno potrebni, pač pa je p- vidnost, če se ima s seboj malo orodje za p- pravilo in rezervna konica. Koče so preskrblj- ne z vsem. Odeja ne s seboj jemati.

Prijave sprejema SPD v Ljubljani ali pa n- se pošljejo naravnost na Bitenca v Mojstra- za Staničevo koč.

Skupni odhod iz Ljubljane bo najavljen- dnevniki, oziroma naj se posamezniki javijo- Mojstrani pri Gregor Lahu za informacije in- jim prideli nosača.

Tečaj vodi nastavnik JZSS J. Kveder.

A. S. K. Primorje. Plavalna sekcija. Gimn- stični treninji plavalcev in plavalčice se v- redno vsak četrtek v telovadnici I. držav- gimnazije, Tomanova ulica, vhod iz Gajeve- in sicer od 17-45 do 20. ure. Vrši se v dv- skupinah, dame od 17-45 do 19. gospodje- 19. do 20. Treninji so obvezni za vse verifi- rane tekmovalce. Treninji se vrše pod stroko- nim vodstvom.

Sklicujem sestanke vsega članstva plaval- sekcije za petek, dne 2. aprila ob 17. uri- damski sobi kavarne Emona, obvezen za v- članstvo plavalne sekcije. Načeln-

Agitirajte za »Jugoslovana«

Film

Prav res ni treba, da bi bil film duhovit, ker ljubitelji filma za duhovitost ne vprašajo. Še manj je to treba zvočnemu filmu, ki s sentimentalnimi melodijami potopi že vsak pomislek pameti. Kljub temu pa se mora človek le čuditi, da so mogoči tudi tako bedasti filmi, kakor je film »Moja žena — tvoja žena«. Vse, kar je najslabšega v razrvanem povojnem življenju, je postavljeno v tem filmu na najvišje mesto in apoteoza vse te nove norije je divjaški jazz, ki so ga iz Džungle rešili za ta žalosten svet od civilizacije oblikani zamorci. Samo še bivši avstrijski kavalerski oficir, (ne pehotni, prosim) manjka, pa bi bilo v filmu vse, kar zmore od dolgočasje in duševne revščine degeneriran moderni svet. Najžalostnejše pa je to, da se na takšnem filmu naslanjajo ne samo ljubitelji filmov, temveč tudi inteligenti in sploh boljša družba. Kaj je okus res že prepovedana zadeva, kaj je misliti res že prepovedano? Drugo poglavje pa je, zakaj moramo Slovenci vedno in vedno uživati samo tako zabite nemške filme. In še drugo, če res ne čutimo, da mora narod vzeti vrag, če se ga bo oprijela morala, kakršna veje iz teh filmov. Ali res nimamo druge potrebe, ko da za tako bedaste filme plačujemo drag denar?

Mlad**elektro-uradnik**

se sprejme kot skladiščnik in fakturist. Pogoji: Strokovno znanje. Ponudbe na upravo lista. 966

A. LESJAK

Maribor

ZA VELIKONOČNE PRAZNIKE kupite banatske pšenične moke, rozine, čokolade, riž, pražene kave, rum, cognak in vsa druga živila po najnižjih dnevnih cenah v trgovini s specerijskim in kolonijalnim blagom

A. Lesjak, Maribor,

samo

Gosposka ul. 11

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE, LJUBLJANA

prej Kranjska hranilnica v Ljubljani

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE, MARIBOR,**HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE, podružnica CELJE**

prej Južnoštajerska hranilnica v Celju

Za vloge jamči Dravska banovina
z vsem svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo.

**Najugodnejši pogoji
za nalaganje pri-
hrankov in za
najemanje kreditov.**

**Kakršna SETEV,
takšna ŽETEV!**

Semenski oves,
semensko ajdo,
semensko koruzo,
semenski jari ječmen,

zanesljivo kaljivo

kupite **A. VOLK**

LJUBLJANA, Resljeva cesta

**DNEVNO SVEŽE
PRAŽENA:**

Obvestilo. Z ozirom na objavo denarnih zavodov z dne 1. aprila 1931, da obrestujejo od 1. julija 1931 dalje vezane vloge največ s 6%, obveščamo tudi mi tem potom mesto drugoga obvestila svoje vložiteljke v tem sklepu v smislu svojih določil glede hranilnih vlog točka 2. Ljudska posojilnica v Ljubljani, reg. zadr. z neomejeno zavezo. 968

Mi smo poceni!**ČEVLJI****Otroški**

rujavi
teksani . . . **Din 22.-**

šivani v raz-
ličnih
barvah . . . **Din 50.-**

Deški in de-
kliški od
št. 29-35 . . . **Din 79.-**

Damski

Na eno zapon-
ko v črni in
rujavi barvi,
šivani . . . **Din 115.-**

kombinirani z
leseno peto,
šivani . . . **Din 125.-**

troter z usnja-
to in leseno
peto v vseh
različnih
kombiniranih
barvah . . . **Din 165.-**

Moški

Polčevlji v ru-
javi ali črni
barvi, šivani. **Din 140.-**

Visoki v rujavi
ali črni barvi,
šivani . . . **Din 150.-**

Polčevlji v
kombiniranih
barvah, šivani **Din 155.-**

NOGAVICE**Damske**

Serijska	Serijska	Serijska	Serijska
Din 7.50	Din 13.-	Din 14.-	Din 16.-

Moške

Serijska	Serijska	Serijska	Serijska
Din 4.-	Din 5.-	Din 6.50	Din 10.-

Otroške

Serijska od **Din 5.-** dalje

V pomladnih modnih barvah!

Mestni trg 26 **ANT. KRISPER** Stritarjeva ulica 3

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V No. 202/1.

826—3—3

Razglas.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razveljavlja razglas I. oфертне licitacije za prevzem del pri gradnji pomožnega hotela v Rogški Slatini pod V No. 202/1.

Stroške za nabavljene oфертne pripomočke bo proti povračilu pripomočkov vrnila.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,
dne 27. marca 1931.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

A 25/31—4

806—3—2

Oklic dediču neznanega bivališča.

Bastl Marjeta roj. Zahojnik, kočarica v St. Janžu št. 37, občina Rečica ob Savinji, je dne 16. januarja 1931 umrla. Poslednja volja se ni našla.

Zap. vdovec Bastl Anton in zap. sin Bastl Jože, katerih bivališče sodišču ni znano, se pozivata, da se v teku enega leta od danes naprej zgledita pri tem sodišču. Po preteku tega roka se bo razpravljala zapuščina z ostalimi dediči in z gospodom Kopušar Jožefom p. d. Lužnikom, posestnikom v St. Janžu št. 33, ki se je postavil za skrbnika odsotnima Bastl Antonu in Bastl Jožetu.

Okrajno sodišče v Gornjem gradu,
odd. I., dne 22. marca 1931.

*

Ne 124/30—7.

714—3—2

Oklic, s katerim se sklicujejo sodišču neznan dediči.

Hiti Marija (dekliško ime neznano) je umrla pred nekaj leti v okolici Washingtona v Ameriki in ni zapustila nobenega sporočila poslednje volje.

Je li kaj dedičev, sodišču ni znano. Gosp. Poznika Viktorja, notarja v Ložu, postavlja sodišče za skrbnika zapuščine.

Kdor hoče zahtevati zapuščino za se, mora to v enem letu od danes naprej javiti sodišču in izkazati svojo dedinsko pravico.

Po preteku tega roka se bo zapuščina, v kolikor bodo zahteve izkazane, izročila, v kolikor se to ne bo zgodilo, se bo zasegla v prid državi.

Okrajno sodišče Lož, odd. I.,
dne 12. marca 1931.

*

G 155/31—1

834

Oklic.

Tožeča stranka Terčon Albin, trgovec v Kranju, ki jo zastopa dr. Sajovic Stanko, odvetnik v Kranju, je vložila proti toženi stranki Brufach Vladko, plačilnemu natakarju v Kranju, sedaj neznanega bivališča, radi 695 Din k opr. št. C 155/31—1 tožbo. Narok za ustno razpravo se je določil na 17. aprila ob pol devetih pred tem sodiščem v izbi št. 6 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja skrbnik na čin oficijal v p. Rus v Kranju, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. II.,
dne 26. marca 1931.

*

E 3455/30.

857

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Kmetke posojilnice za celjsko okolico v Celju, zastopane po dr. Božiču, odvetniku v Celju, bo dne 28. aprila 1931. ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4 na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga Pirešica, vl. št. 99; označba nepremičnin: poslopje, cenilna vrednost: Din 8800—, zemljišča, cenilna vrednost: Din 29.758-70; zemljiška knjiga Zelezno, vl. št. 305, gozd, cenilna vrednost: Din 14.261-25, pritlikline 7252—dinarjev; skupno Din 60.071-95. Cenilna vrednost zavezančeve polovice 30.035-98 dinarjev; najmanjši ponudek: 20.024—dinarjev. Vadij znaša 3004 Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga Pirešica, vl. št. 99, spadajo sledeče pritlikline: 2 kravi, 1 poljski voz, 1 lahek voz, 1 sti-

skalnica ter vozno gospodarsko in poljedelsko orodje v skupni vrednosti 7252 Din. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče Celje, odd. III.,
dne 17. marca 1931.

*

C 135/31

822

Oklic.

Špilak Terezija, roj. Gomboc, pos. v Dolgovaških goricah št. 157, in Gomboc Janez, pos. v Dolnji Lendavi, zastopana po Strasser dr. Arminu, odv. v Dolnji Lendavi, sta vložila zoper Reich Rozalijo, roj. Gomboc, pos. v Dolgovi, sedaj v Ameriki 616 Pierce St. Bethlehem P. a., tožbo zaradi razrušitve skupnosti.

Ustna sporna razprava se določa na 25. aprila 1931 ob devetih pri tem sodišču v sobi št. 21. Toženi stranki se postavlja za skrbnika Pikuš dr. Janko, odv. v Dolnji Lendavi.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II.,
dne 21. marca 1931.

*

E 1070/30—6.

861

Dražbeni oklic.

Dne 5. maja 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 22 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga a) Velika Goba, vl. št. 97, zemljiška knjiga b) Vodič, vl. št. 404.

Cenilna vrednost: ad a) 40.730-61 Din; ad b) 248-70 Din; vrednost pritlikline: 200 dinarjev; najmanjši ponudek: ad a) Din 27.287-08, ad b) Din 165-80.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Litiji,
dne 25. marca 1931.

*

E 99/31.

862

Dražbeni oklic.

Dne 8. maja 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: hiše, gospodarskega poslopja, zemljišča; zemljiška knjiga k. o. Zaloze, vl. št. 8, 184, 204; k. o. Polzela, vl. št. 237, 373.

Cenilna vrednost: 125.093-65 Din; vrednost pritlikline: 9730—Din; najmanjši ponudek: 83.400—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Vransko,
dne 19. marca 1931.

*

E 936/30.

842

Dražbeni oklic.

Dne 8. maja 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin, hiše, gospodarskega poslopja, zemljišča; zemljiška knjiga k. o. Vransko, vl. št. 12, 75, 134.

Cenilna vrednost: 643.637-75 Din; vrednost pritlikline: 17.293—Din; najmanjši ponudek: 361.600—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Vransko,
dne 19. marca 1931.

*

E IX 356/31—7.

838

Dražbeni oklic

Dne 13. maja 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Grajski marof, vl. št. 68.

Cenilna vrednost: 100.436-25 Din; najmanjši ponudek: 50.218-13 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 14. marca 1931.

E 2325/30—12.

830

Dražbeni oklic

Dne 15. maja 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin zemljiška knjiga d. o. Strajna, vl. št. 69.

Cenilna vrednost: 27.214—Din; najmanjši ponudek: 19.565—Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj, odd. IV.,
dne 18. marca 1931.

*

E 195/31

823

Dražbeni oklic.

Dne 2. junija ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Brdinja, vl. št. 12, 13 in 15. Cenilna vrednost: I. posestva »Cofek« Din 35.936-85, II. posestva »Šafec« Din 62.958-35, III. posestva »Jošek« dinarjev 58.548-35; vrednost pritlikline: II. posestva »Šafec« Din 150—, III. posestva »Jošek« Din 5500—, skupaj Din 162.343-55; najmanjši ponudek: ad I. Din 27.000—, ad II. Din 46.800—, ad III. Din 48.100—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Prevalje,
dne 23. marca 1931.

*

P VII 46/31—1.

844

Razglasitev preklica.

S sklepom okrajnega sodišča v Ptuj z dne 26. februarja 1931, opravilna številka L 2/31—5 je bil Milošič Mihael, posestnik v Zgornji Pristavi št. 36, zaradi zapravljivosti omejeno preklican.

Za pomočnika je bil postavljen Lesjak Janez, posestnik v Trliču št. 32.

Okrajno sodišče v Ptuj odd. VII.,
dne 26. marca 1931.

Konkurzni razglasi

Sa 1/31—63.

840

325. Potrdilo poravnave.

Med dolžnikom Uhler Ludvikom, trgovcem s delikatesami v Mariboru, Glavni trg, in njegovimi upniki pri naroku dne 12. marca 1931 sklenjena poravnava se potrdi.

Po tej poravnavi plača dolžnik upnikom, ki jim ne gre pravica do prvenstvenega poplčila, 40% kvota njihovih terjatev poplčljivo in sicer 10% v 3 mesecih, 10% v 6 mesecih, 10% v 9 mesecih in 10% v 12 mesecih od dneva sprejete poravnave.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 20. marca 1931.

*

Sa 2/31—36.

839

Potrdilo poravnave.

Med dolžnikom Bajde Albinom, trgovcem v Studencih pri Mariboru, in njegovimi upniki pri naroku dne 12. marca 1931 sklenjena poravnava se potrdi.

Po tej poravnavi plača dolžnik upnikom, ki jim ne gre pravica do prvenstvenega poplčila 60% kvota njihovih terjatev, poplčljivo v 15 mesečnih enakih obrokih začeti s 1. majem 1931.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 20. marca 1931.

*

S 11/31—2

851

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini gradbenega podjetja Slokan & Svetina, družbe z o. z. v Ljubljani v likvidaciji, registrovane pod firmo gradbeno podjetje Slokan & Svetina, družba z o. z. v likvidaciji v Ljubljani.

Konkurzni komisar Avsec Anton, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani. Upravnik mase dr. Sajovic Josip star., odvetnik v Ljubljani. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču, soba št. 140, dne 9. aprila 1931. Oglasitveni rok do 10. maja 1931. Ugotovljeni narok pri deželnem sodišču dne 16. maja 1931 ob desetih.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 28. marca 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. H. 174/2—31.

837

Razpis službe.

Po nalogu kr. banske uprave z dne 19. januarja 1931. V. No. 401/1, razpisuje sreski cestni odbor v Prevaljah, službo tajnika.

Pogoj za sprejem je najmanj izobrazba, ki se zahteva za III. uradniško kategorijo.

Lastnoročno pisane, s kolkom Din 5.—, opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami: a) rojstni-krstni list, b) domovnica, c) zadnje šolsko izpričevalo, d) dokazilo o odsluženju ali oprostitvi vojaške službe, e) zdravstveno izpričevalo, f) potrdilo pristojnega oblastva, da prosilec ni bil obsojen zaradi kaz-nivega dejanja iz koristoljubja, g) eventualna izpričevala o dosednji njegovi služ-bi, je predložiti neposredno sreskemu cest-ne odboru do vključno 5. aprila 1931.

Sreski cestni odbor v Prevaljah,
dne 11. marca 1931.

Razne objave

Razglas.

853

Podpisani denarni zavodi naznanjajo, da bodo obrestovali od 1. aprila 1931 naprej vloge, vezane na 3-mesečno odpoved, po 6% letno. Če obstoječe vloge, vezane na odpoved, se tem potom odpovedujejo in se bodo po preteku odpovednega roka obrestovale tudi po 6% letno.

V Ljubljani, dne 30. marca 1931.
Češka industrijska banka, podružnica Ljubljana.

Hranilnica Dravske banovine, Ljubljana.
Hranilnica kmečkih občin, Ljubljana.

Jadransko-Podunavska banka, podružnica, Ljubljana.

Jugoslavenska banka, podružnica, Ljubljana.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice, Ljubljana.

Komercialna banka, podružnica, Ljubljana.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana.

Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana.
Ljudska posojilnica, Ljubljana.

Mestna hranilnica ljubljanska, Ljubljana.

Obrtna banka, Ljubljana.
Prometna banka, Ljubljana.

Prva hrvatska štedionica, podružnica, Ljubljana.

Zadružna banka, Ljubljana.

Zadružna gospodarska banka, Ljubljana.

*

867

Vabilo

na IX. redni občni zbor

ki ga bo imela

TOVARNA VERIG D. D. V LESCAH

PRI BLEDU

v četrtek, dne 16. aprila 1931. ob 11. uri v sejni dvorani Ljubljanske Kreditne banke v Ljubljani s tem

dnevним redom:

1. Predložitev poslovnega poročila in bilance z dne 31. decembra 1930.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta in podelitev absolutorija upravnemu svetu.
3. Sklepanje o uporabi čistega dobička.
4. Določitev honorarja članom nadzorstvenega sveta za leto 1930. (§ 10. družbenih pravil).
5. Dopolnilna volitev upravnega sveta.
6. Volitev nadzorstvenega sveta.
7. Slučajnosti.

Uprava.

Pri pomba: Posest desetih delnic upravičeno do enega glasu. Da sme delničar glasovati, mora položiti vsaj šest dni pred občnim zborom potrebno število delnic z nezapadlimi kuponci vred ali pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani ali pa pri Zadružni gospodarski banki v Ljubljani (§ 15. družbenih pravil).

*

858

Objava.

Podpisana Mrcina Marija, roj. 29. marca 1905, sem odpustnico glasečo na moje ime, izdano od osnovne šole na Trebelnem leta 1915., izgubila, ter jo proglasim za neveljavno.

Mrcina Marija, s. r.

*

866

Objava.

Izgubil sem svoje šolsko izpričevalo II. deske meščanske šole v Ljubljani za šol. leto 1921—22 na ime: Stajer Oskar rod. iz Ljubljane.

Proglasim ga za neveljavno.

Stajer Oskar, s. r.

*

863

Objava.

Krekova mladina, podružnica v Mostah, se je razšla, ker nima članov in ne premoženja.

Moste pri Ljubljani, dne 30. marca 1931.
Križaj Jakob, s. r.,
bivši predsednik.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izveleku, prepovedan.)

Posledice tega so se takoj pokazale. Willy je oddal svinjsko glavo. Orožnik je ostrmel nad tem, da je prijel glavo z obema rokama, možnost se braniti. V tistem trenutku ga je udaril Willy z največjo mirnostjo tako po gobcu, da se je prekopicnil. Predno se je mogel drugi orožnik ganiti, ga je sunil Kosole s svojo trdo bučo v podbradek, Valentin pa mu je skočil za hrbet in mu stisnil grlo tako, da je na široko zazjaj — Kosole mu je hitro pobasal časopis v usta. Oba orožnika sta grgrala, požirala in pljuvala, toda nič ni pomagalo, do grla sta bila nabasana s papirjem. Roke so jima privezali na hrbtu z njunimi pasovi. Vse to je šlo zelo hitro, — toda zdaj, kam naj ju spravimo?

Albert že ve. Kakih petdeset korakov proč je iztaknil samotno hišico, v katere vratih je bilo vrezano srce: stranišče. Hitro smo ju povlekli tja in potisnili noter. Vrata so hrastova, zapahi široki in trdni. Najmanj dobro uro bo trajalo, predno bosta zopet zunaj. Kosle je bil celo tako dostojen, da je njiju kolesi nalonil pred vrata.

55

Ostali »veržniki« so vsi preplašeni opazovali naše početje. »Poberite svoje stvari,« se je rezal Ferdinand. Iz daljave se je začel zvižg vlaka. Boječe so nas pogledovali in si niso dali dvakrat reči. Samo neka stara ženica je bila vsa iz sebe. »O, Bog,« je tarnala, »orožnike so pretepli — nesreča — kakšna nesreča!« Najbrže je smatrala to za tak zločin, da je za služil smrtno kazen. Tudi drugi so bili nekoliko zmedeni nad vsem tem, ker jim je strah pred uniformo in policijo tičal v kosteh.

Willy se je rezal. »Ne tuli, mamica — če bi stala tukaj cela vlada, bi si mi ne pustili odvzeti naših stvari. Stari vojaki da bi oddajali živež, no, to bi bilo nekaj!«

Sreča je, da leži toliko postaj daleč od hiš. Nihče ni ničesar opazil. Postajenačelnik je prišel šele zdaj iz svoje sobe. Zdehal je in se praskal po glavi. Šli smo do zavor. Willy je nesel svinjsko glavo pod pazduho. »Tebe da bi oddal,« je mrmral in jo ljubko božal.

Vlak je tu. Pozdravljali smo iz oken. Postajenačelnik je mislil, da velja to njemu, zato je odzdravljaj. Mi smo pa mislili na stranišče tam. Willy se je nagnil skozi okno in opazoval rdečo postajenačelnikovo kapo.

»Nazaj gre v svojo bajto,« je naznanil zmago-slavno. »Orožnika bosta še dolgo sedela tam notri.«

Napetost je izginila z obrazov »veržnikov«. Opo-gumili so se in se pričeli pomenkovati. Žena s slanino se je smejala s solznimi očmi, tako hvaležna je

bila. Samo deklina, ki je požrla vse surovo maslo, je javkala, da se nam je vsem smilila. Žal ji je bilo, da se je prenačila, poleg tega ji je postajalo slabo. Pa se je izkazal Kosole. Od svoje klobase ji je dal polovico. Vtaknila jo je za nogavice.

Iz previdnosti smo izstopili par postaj pred mestom. Kar čez polja smo jo ubrali, da bi prišli na cesto. Hoteli smo iti peš, toda naleteli smo na tovorni avtomobil, ki je bil do vrha naložen z ročkami. Šofer je bil oblečen v vojaški plašč. Vzel nas je na voz. Tako smo vihrali v noč. Zvezde so blesketale. Čepeli smo stisnjeni drug ob drugem. Iz vseh naših zavojev je dišalo prijetno po svinjetini. Zdelo se nam je, ko da se peljemo na fronto na okopno delo. — — —

II.

Glavna cesta leži v mokri, srebrni večerni megli. Svetiljke obkrožajo veliki, rumeni kolobarji; ljudje stopajo, ko da bi hodili po bombažu. Izložbena okna na desni in na levi so podobna skrivnostnim ognjem. Wolf plava na površje megle in se zopet potaplja v njo. Drevesa poleg svetiljke svetijo črno in vlažno.

Pri meni je Valentin Laher. Ne toži sicer, toda svojega akta na drogu ne more pozabiti. Nastopal je z njim v Parizu in Budimpešti. »To je končano, Ernest,« pravi, »kosti mi pokažo in revmatizem me muči. Poizkušal sem in poizkušal tako, da bi kmalu obležal. Brezpomembno je, s tem se početi.«

Nekaj o knjigah

Največja knjiga na svetu je anatomski atlant, ki je izšel leta 1823. in ki ga hranijo na državnih obrtni šoli na Dunaju. Atlant je 1 meter in 90 centimetrov visok in 90 centimetrov širok.

Najmanjša knjiga na svetu pa je 1 centimeter visoka in 6 milimetrov široka. Tiskali so jo leta 1897. v Padovi in ima 208 strani. V tej knjigi je tiskano tudi neko do tedaj še neobjavljeno pismo zvezdoslovca Galileja iz leta 1615.

Najstarejša knjiga na svetu utegne biti »Pris-e Papyrus«, ki ga hrani Narodna knjižnica v Parizu. To knjigo je napisal okoli leta 3350. pred Kristusom učenjak, po katerem se tudi imenuje. Knjigo so našli v učenjakovem grobu.

Najtežja knjiga na svetu je »Zgodovina (otoka) Itake«. To knjigo je objavil v začetku tega stoletja neki avstrijski nadvojvoda pod naslovom »Parga«. Knjiga tehtja 48 kilogramov.

Najdražja knjiga je 42-vrstna Gutenbergova biblija (sv. pismo), ki jo je tiskal Gutenberg leta 1455.

Največjo naklado med vsemi knjigami na svetu ima »Kitajski almanah«. Tega tiskajo v 6 milijonih izvodih na leto.

Najstarejši roman je bil napisan v orijentu okoli leta 1004. Neki knjižničar na knjižnici britanskega muzeja ga prevaja in ko bo tiskan, bo imel 12 debelih zvezkov.

Najbolj obsežna knjiga je »Tiu-šu-či-čeng«. To je kitajski besednjak, ki šteje 5020 zvezkov, vsak zvezek pa ima 170 strani. Besednjak so tiskali začetkom 17. stoletja na povelje kitajskega cesarja.

Najbolj razširjena knjiga je še vedno sveto pismo. Razširjeno je v 500 milijonih izvodih v 630 jezikih in narečjih.

Največja knjižnica na svetu je knjižnica britanskega muzeja v Londonu, ki ima nad 4 milijone knjig.

Ta je pa dobra!

Na Dunaju živi trgovec gospod R. Začetna črka njegovega imena je lahke tudi B. ali pa T. ali kar že kdo hoče; to je pač postranska stvar. Glavno je, da živi torej g. R. v prav dobrih razmerah, kolikor se njegove osebe tiče, ker ima prav lepo štirinadstropno hišo, ki mu nese toliko, da kot srečen udovec lahko mirno čaka na svojo smrt.

Mož bi bil torej lahko zelo srečen, če bi bil čisto sam. To pa on ni. Ima namreč (oziroma imel je) tri odrasle hčerke, ki so se vse hotele omožiti. Omožiti pa se je dandanes precej težko brez denarja. Gotovine pa gospod R. ni imel in zato z močitvijo kar ni šlo naprej. Cela zadeva je postajala od dne do dne bolj nevarna, kajti ženske so postajale vedno neznošnejše. V svoji silni stiski in zadržki pa je prišel g. R. na iveritno misel.

Začel je namreč povsod med svojimi številnimi znanci širiti vest, da bo vsaki od svojih treh hčera dal zapisati lepo, štirinadstropno hišo, čim se katera omoži. Štirinadstropna hiša tudi na Dunaju ni ravno malenkost in na hišo je res vjela najstarejša hčerka svojega možička. Oče je dal res takoj po poroki svojo hišo prepisati na ime svoje poročene hčere.

Ostale pa so še dve in tudi za te je bilo treba poskrbeti. Gospod R. je torej nekega dne stopil k svoji omoženi hčerki ter jo prav navlihan prosil, naj bo vendar pametna in naj se usmili tudi svoje mlajše sestre in naj da lepo na skrivaj brez močeve vednosti prepisati svojo hišo na sestrično ime. Omožena hči je privolila in na hišo je dobila tudi druga hčerka svojega moža in da ne bo povest predolga, naj povemo še to, da je na ravno tisto hišo dobila tudi tretja hčerka »svojega«.

Ko pa je bila vsa zadeva srečno v redu in vse tri sinobe spravljene pod streho, je stopil gospod R. še k svoji najmlajši hčerki in jo začel pregovarjati, naj sedaj, ko je vendar vse v redu, prepíše hišo na njega nazaj. Najmlajša hčer, dobrosrčno bitje, se je svojega že priletnega očeta res usmili in mu je hišo vrnila v dobri veri, da bo po očetovi smrti vsaj tretja hiša zopet njena.

Komaj pa je bil gospod R. zopet srečen lastnik hiše, je še on poskusil svojo srečo na hišo in se je res prav kmalu — oženil...

Nesreča pa je hotela, da je imel eden od treh zetov g. R. slučajno nekaj opravka pri zemljiški knjigi. Pri tej priliki je pogledal tudi, kaj je z njegovo hišo. Ko je pa videl, kaj se je zgodilo in kako je hiša romala iz rok v roke, je ves ogorčen obvestil o celi stvari še svoja dva svaka in sedaj se tožijo vsi trije na srečno ali nesrečno ločitev zakonov brez hiše. Med tem je pa že tudi gospod R. dal — moral dati — prepisati svojo komaj nazaj pridobljeno hišo — na svojo drugo ženo...

Dober obed

V »Jutarnjem listu« beremo, kako so obedovali leta 1748. slavni varaždinski mestni očetje, ko so šli pregledovat občinski vinograd. Mestni sodnik Ladislav Cindri je precej natančno zapisal, kaj so pojedli.

Pri kosilu je bilo 12 oseb. Ti so pojedli 16 funtov govedine (to je veljalo 16 grošev), polovico teleta (9 funtov za 9 grošev), pljuček, jetero in parkljev za 1 groš, par kopunov za 7 grošev, 2 kokoši za 4 groše, 1 zajca za 7 grošev, par divjih rac za 7 grošev, par jerebic za 5 grošev, par sljuk za 2 groša, 3 funte slanina za kisle zelje in za zabelo za 3 groše, klobas za 3 groše, surovega masla za 6 grošev, 3 funte belega kruha za 3 groše, 7 funt soli za 1

groš, za 1 groš jezika, za 1 groš salate, za 1 olja, za 1 groš jaje, žetrana za 2 groša in žemelj za 2 groša.

Ne pove pa gospod mestni sodnik v svojem zapisniku, koliko so gospodje mestni očetje popili. Ali so toliko popili, da so sploh pozabili povedati, koliko »ga« je bilo, ali pa niso hoteli povedati računa — tega zgodovina ne vé.

Pač lepi časi so morali biti to, »kad se čovjek mogao posvetiti i kultiviranju duha i — trbuha«, zaključuje pisec teh vrstic svojo beležko v »Jut. listu«.

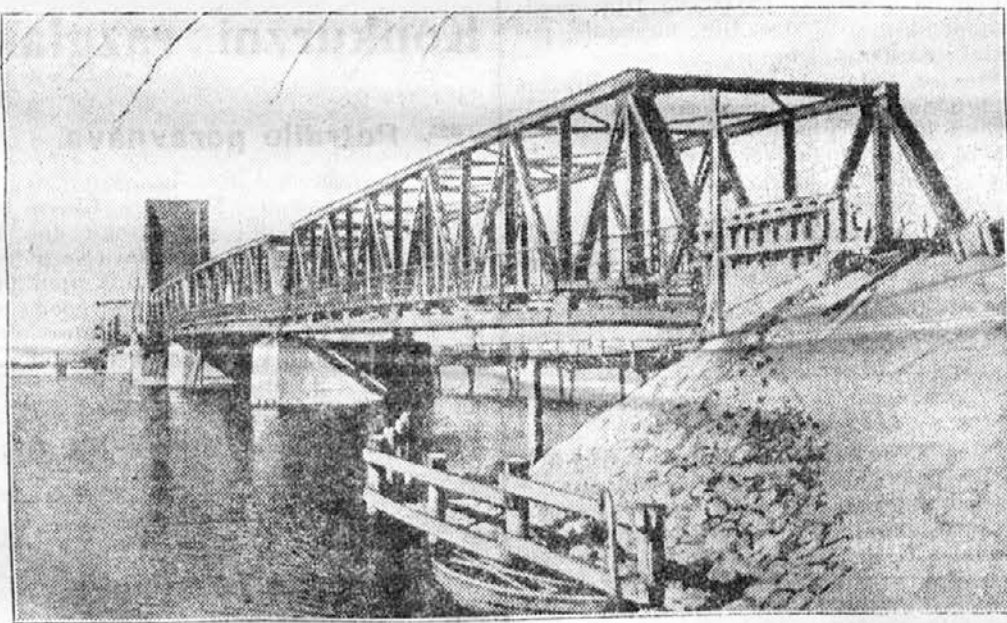
Lažniva zgodovina

V znamenitem angleškem listu »Review of Reviews« razpravlja V. B. Metta o napakah, ki so jih zgodovinarji nakopičili v svojih delih tekom stoletij. V zgodovinarskih knjigah kar mrgoli napačnih mnenj in osebnih sodb zgodovinarjev, ki nimajo v pravih dejstvih prav nobene podlage. Tako presoja in ocenjuje zapadno evropski zgodovinarji zgodovino Rima čisto napačno. Ta namreč trdijo, da so bili vojaški uspehi starih Rimljanov veličanski in »gigantični«, resnica pa je, da je bilo rimsko cesarstvo v svoji najbolj sijajni dobi precej manjše kakor država, ki so si jo bili prisvojili Arabci nekaj stoletij kasneje. Med Rimljani se ni rodil niti en sam genijalen vojskovodja, ki bi se mogel meriti z Džingis-Kanom ali s Tamerlanom. Po običajni trditvi zgodovinarjev je

bila priključitev zapadne Evrope k rimskemu cesarstvu največje kulturno delo starega Rima; v resnici pa je bila ta osvojitev ravno tako nemoralna kakor osvojitev ravno tistih dežel po Germanih (nekaj stoletij pozneje). Tudi Karla Velikega cenijo čisto napačno, kajti ta, moč je bil prav tako sebičen imperialist kakor kasneje Ludvik XIV. ali pa Napoleon. Zgodovinarji pa slikajo Karla Velikega v najsvetlejših barvah, kakor da je bilo njegovo osvajanje Evrope čim samozatajevanja in nesebičnosti. Nepristranski zgodovinar tudi ne more razumeti, zakaj naj bi bila zmaga nad Arabci pri Tours-u takšna posebna sreča za Evropo; če bi bili namreč takrat zmagali Arabci, ki so bili najbolj kulturni narod tedanje dobe, bi bili oni razširili svojo kulturo po celi Evropi in Evropa bi bila že 700 let prej tako presvettljena, kakor jo je prosvetlila šele znatno kasneje doba renesanse.

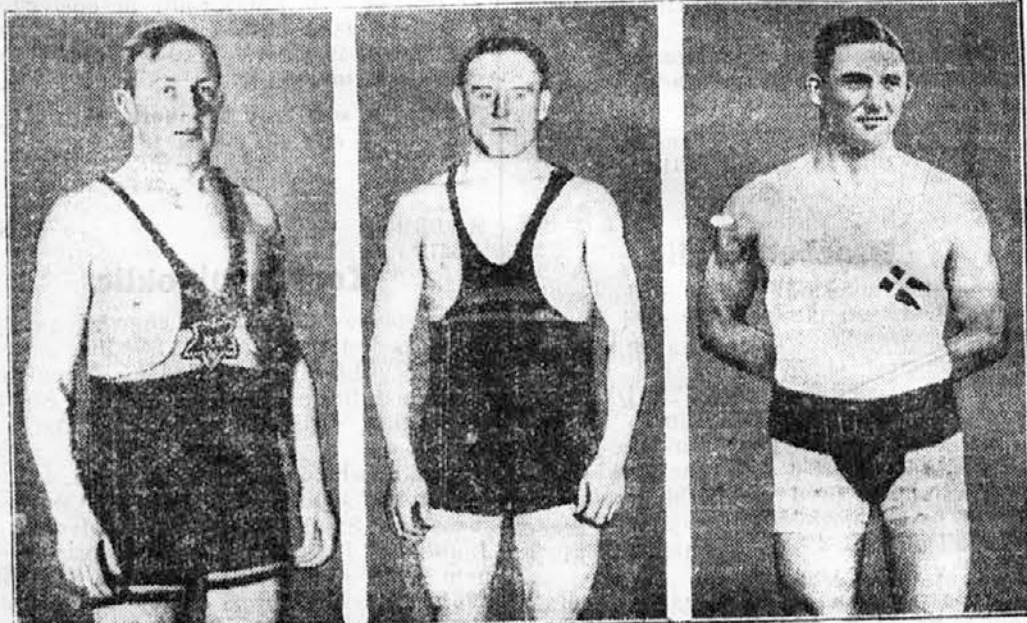

Angleški pisatelj Arnold Bennett
Te dni je umrl v Londonu angleški pisatelj Arnold Bennett. Dočakal je 63 let. Več njegovih del je prestavljenih tudi v tuje jezike.

Most v mestu Usedom

Mesto Usedom bo dobilo v kratkem nov most, ki se bo dal na sredi razmakniti, da bodo mogle ladje pluti skozi odprtino. Most bo velikega pomena za obiskovalce kopališč v Usedomu.

Borba za evropsko prvenstvo v rokoborbi

V Pragi tekmujejo te dni zastopniki 15 narodov za evropsko prvenstvo v rokoborbi. Na sliki vidimo (od leve na desno). Finca Pellinina, Finca Kokkinea in Danca Jacobsona.

»Glavni stan« narodnih socialistov v Nemčiji

Pred par dnevi so blagoslovili v Monakovem palaču »Das braune Haus« (rjavó palačo). V tej palači stanuje vodja nemških narodnih socialistov Hitler. Pred palačo stoji vedno črna narodno-socialistična straža.

Za kratek čas.

»Vaša žena pripoveduje, da pojde letos na morje. Ali nimate nič proti temu?«
»Nič — naj kar pripoveduje!«